

VINERI 18 APRILIE 2003 • ANUL LIII NR. 16

FOAIA

FONDAT ÎN 1951 60 FORINȚI

românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

www.foaia.hu / foaia@axelero.hu

Cu ce vom intra noi în Uniunea Europeană?

Corul „Pro Musica” în umbra iconostasului

„Folclorul trebuie să rămână în sufletul tuturor românilor”

CALENDAR ORTODOX

21 aprilie, luni – Sf. Sfințit Mc. Iulian episcopul; Sf. Mc. Alexandra împărăteasa. (*Denie*).
22 aprilie, marți – Cuv. Teodor Sicheotul; Sf. Ap. Natanael. (*Denie*).
23 aprilie, miercuri – (†) Sf. Mare Mc. Gheorghe, Purtătorul de biruință și făcătorul de minuni; (*Denie*).
24 aprilie, joi – (†) Sf. Ierarhi Ilie Iorest și Sava, Mitropoliți Transilvaniei; Iosif Mărturisitorul din Maramureș; † Sf. Mc. Sava Strătilat. (*Denia celor 12 Evanghelii*).
25 aprilie, vineri – † Sf. Ap. și Ev. Marcu; Sf. Muceniță Nichi. (*Denia Prohodului Domnului – Zi aliturgică*).
26 aprilie, sâmbătă – Sf. Sfințit Mc. Vasile, Episcopul Amasiei; Sf. Glafira.
27 aprilie, duminică – (†) **Învierea Domnului – Sfintele Paști.**

Citatul săptămânii

„A păstra obiceiul din părinți și strămoși și a nu pierde nimic din ce-ai moștenit, ca să lași întreaga ta avere sufletească nepoților, asta o face tradiția.”
George Coșbuc

AGENDĂ

21 aprilie

1816 – s-a născut *Charlotte Brontë*, romancieră engleză.

1910 – a murit scriitorul *Mark Twain* (Samuel Langhorne Clemens).

22 aprilie

1850 – s-a născut poeta *Veronica Micle*.

1866 – la propunerea lui C. A. Rosetti, ministru al cultelor, a fost semnat decretul de înființare a *Societății Academice Române*. Prima ședință a S.A.R. s-a convocat pe 1 august 1867.

1986 – s-a stins din viață, la Chicago, *Mircea Eliade*, scriitor, istoric al religiilor, distinsă personalitate a culturii românești și mondiale.

23 aprilie

1547 – s-a născut scriitorul spaniol *Miguel de Cervantes Saavedra*.

1564 – s-a născut *William Shakespeare*.

1937 – s-a născut *Lucian Magdu*, poet și regizor român din Ungaria.

24 aprilie

1731 – a murit scriitorul *Daniel Defoe*.

1911 – s-a născut, la Câmpina, poetul *Eugen Jebeleanu*.

25 aprilie

1874 – la Bologna, Italia, s-a născut *Guglielmo Marconi*, inventatorul radioului (Premiul Nobel, 1909).

26 aprilie

1514 – *Copernic* face primele observații astronomice asupra lui Saturn.

27 aprilie

1521 – în insulele Filipine, și-a pierdut viața exploratorul *Ferdinand Magellan* ucis de un grup de locuitori băștinași.

1872 – a murit, la București, *Ion Heliade Rădulescu*, ctitor al culturii române moderne, care a adus contribuții fundamentale la întemeierea învățământului în limba română. De numele lui se leagă și editarea primului ziar românesc din Muntenia, prima revistă teatrală și revista literară „Curier de ambe secse”. Tot Heliade Rădulescu a scris una dintre primele gramatici moderne ale limbii române și a fost un militant convins al scrierii cu caractere latine și ortografie fonetică.

Fundația Gojdu din nou în actualitate

Vinerea trecută, la 11 aprilie, au avut loc la București consultări româno-ungare, la nivel de director general din ministerele afacerilor externe, privind domenii specifice de interes bilateral. În cadrul discuțiilor au fost abordate, printre altele, problematica amendării Legii privind maghiarii din statele vecine Ungariei, respectiv chestiunea punerii în valoare a bunurilor Fundației Gojdu de pe

teritoriul Ungariei. Proiectul de strategie comună pentru valorificarea moștenirii culturale a lui Emanuil Gojdu a fost lansat în contextul parteneriatului strategic româno-ungar. Pentru concretizarea proiectelor de anvergură, legate de Fundația Gojdu (Institut al parteneriatului strategic româno-ungar „Emanuil Gojdu”, fundație comună, bursă comună Gojdu, muzeu memorial), în care părțile română și

ungară sunt cointerestate și care reprezintă o expresie modernă a voinței testamentare a lui Emanuil Gojdu, ambele guverne sunt gata să se implice inclusiv cu resurse financiare importante. Consultările pe această temă vor continua, pentru a stabili modalitățile de funcționare ale proiectelor – se arată în comunicatul de presă al Ministerului Afacerilor Externe din România.

- va -

Târg de carte la Budapesta, cu participare românească

Pentru a zecea oară se va organiza la sfârșitul acestei luni, în capitala ungară, Târgul Internațional de Carte, care și de această dată va fi găzduit de Centrul de Congrese (Kongresszusi Központ, str. Jagelló nr. 1-3) din Budapesta. La manifestarea din perioada 24-27 aprilie se vor prezenta și cele 13 minorități naționale și etnice din Ungaria, rolul principal revenindu-le în acest an bulgarilor, care în ziua de 25 aprilie vor ține o serată literar-culturală în sala Lehar a Centrului de Congrese. Publicațiile românilor din Ungaria vor fi expuse pe standul P 17, al Bibliotecii Naționale de Limbi Străine. Vizitatorii vor putea cunoaște cele mai noi publicații ale Editurii NOI (printre care și săptămânalul Foia românească) și ale Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria.

La Târgul Internațional de Carte din Budapesta vor participa și numeroase edituri din România. Cu regularitate expune, de exemplu, Fundația Culturală Română. La invitația Ambasadei și a Centrului Cultural al României de la Budapesta, în ziua de vineri, la 25 aprilie, cu începere de la ora 11.00 se va prezenta în fața publicului de la târgul de carte poe-

tul și prozatorul *Ilie Constantin*, care a trăit aproape trei decenii în Franța, deținător al mai multor premii importante pentru întreaga activitate literară. Întâlnirea cu scriitorul român va avea loc la standul P 4 al Fundației Culturale Române.

În aceeași zi, de la ora 18.00, Centrul Cultural al României de la Budapesta invită publicul interesat și la o altă serată literar-artistică. La sediul din strada Izsó va avea loc lansarea cărții „Vis american” de *Simion Pop*, scrisă după o călătorie în America Latină, respectiv vernisajul expoziției de pictură „Duhurile locurilor”, inspirată de aceeași călătorie a pictoriței *Judit Nádor*.

- iova -

Sprijin reciproc româno-ungar

Ministrii de interne ungar și român au reînnoit, săptămâna trecută, acordul cu privire la scutirea reciprocă a obligativității vizei. *Lamperth Mónika* și *Ioan Rus* au adaptat acordul aflat în vigoare din 1967 la cerințele Schengen. Conform acordului, este permisă staționarea cetățenilor unei țări în statul vecin pe o perioadă de 90 de zile fără viză, față de 30 de zile câte erau permise până în prezent.

Cu prilejul prezenței la Budapesta a ministrului român de interne, Ioan Rus, a fost semnat și un al doilea document, privind colaborarea și sprijinul reciproc în caz de catastrofe.

- va -

În atenția organizatorilor taberelor de copii

Ministerul Învățământului de la Budapesta publică un nou concurs pentru organizarea, în vara anului 2003, a taberelor pentru copiii de la școlile de naționalitate, inițiate cu scopul răspândirii cunoștințelor de cultură și limbă maternă. Se vor asigura subvenții și pentru organizarea taberelor în țara-mamă.

Pot înainta concurs acele școli de naționalitate sau autoguvernări pe țară ale minorităților, care se angajează să organizeze tabere pe o durată de cel puțin 7 zile, cu participarea a cel puțin 15 copii. Informații suplimentare aflați pe Internet, la adresa www.om.hu. Termenul înaintării concursului este **30 aprilie 2003**.

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foia românească aparține autorilor.

Pe copertă: De Florii

(Desen de Petru Papp, elev la Școala Românească din Giula)

Corul „Pro Musica” în umbra iconostasului

Un concert bisericesc al corului românesc mixt din Giula este întotdeauna evlavios și de mare încărcătură spiritual-creștinească. Dar cântecul comun din vinerea trecută, în Catedrala Sfântul Nicolae, a fost parcă și mai pătruns de adâncă trăire ortodoxă, ca o jertfă adusă Celui Răstignit, ca un mesaj pentru Cel Care Va Învia în dăgățul clopotelor de Paști. Înălțarea sufletească pe care au trăit-o ascultătorii – din păcate nu prea mulți – au dovedit că orele de repetiție trudnică au fost răsplătite din plin. Publicul nu a sesizat nici emoțiile, nici greutatea care au adus până la împlinirea la care au

fost părtași. Iar maestrul Gheorghe Flueraș a edificat și cu această ocazie un repertoriu bine gândit, deschizând concertul cu „Tatăl

nostru”, programul culminând copleșitor prin „Cu noi este Dumnezeu”.

La sfârșitul concertului, părintele arhimandrit Siluan

a mulțumit corului, accentuând importanța pe care o are cântecul de laudă adus lui Dumnezeu. Apoi s-a adresat cântăreților în cuvinte de sinceră admirație și

Preasfințitul Episcop Sofronie, apreciind că prin corul „Pro Musica” am trăit și de această dată momente dumnezeiești, de ridicare la Ceruri.

Noi, cei care ne zbatem săptămânal în zilele de marți cu încheierea săptămânalului, asistăm vrând-nevrând la repetițiile corului nostru (care tocmai atunci se țin la sediul Uniunii Culturale). Uneori l-am compătimit pe maestrul Flueraș, când coriștii nu veneau la timp, când erau indisciplinați, când în loc să cânte, discutau. Alteori i-am compătimit pe coriști, că domnul profesor era obosit sau nerăbdător. Deseori ne ziceam, ce bine ar fi dacă Pro Musica ar avea mai mulți tenoriști sau soprane. Dar i-am mai auzit și pe ei, coriștii, exprimându-și emoțiile, plângându-se că n-au voci mai bune, că nu pot participa regulat la repetiții. Ei, și după toate greutățile, după toate sudorile repetițiilor, concertul redă cântăreților elanul și credința. Iar frumusețea unificatoare a cântecului – mai ales dacă mai sosesec și acele voci minunate ale prietenilor din Arad – răsplătește cu prisosință toate ostenele.

În seara de 11 aprilie, o numeroasă asistență s-a întrunit la sediul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria pentru o mică festivitate „a casei”. În cadrul acesteia a fost omagiată distinsa învățătoare pensionară Lucreția Cioca – *Céci néni*, așa cum o numesc toți cei ce o cunosc și o iubesc. Și multă lume o cunoaște și o iubește. Generații lungi de elevi au învățat buchiile de la dascălița născută în Pusta Otlăcii. Colegii au stimat-o pentru ținuta impecabilă, pentru pregătirea profesională temeinică, pentru puterea de muncă. Dar cea mai apreciată trăsătură de caracter este umorul și bunul simț. Veșnic veselă, plină de energie și optimism, a edifi-

„Mulți ani trăiască, Doamna Lucreția!”

cat în acest spirit și sufletele învățăcelilor. Cred că nimeni n-a văzut-o necăjită, deprimată, tristă, deși în viață avusese parte nu numai de zile însoțite. Cu optimism neînfrânt și-a făurit o viață luminoasă, răsfrângând și în jur lumina porinită din sufletul ei.

Această apreciere ține loc omagiului adus doamnei învățătoare din partea foștilor colegi și din partea corului românesc, al cărui membru fondator este. Iar în cadrul festivității i s-a înmănat prin domnul dr. Ioan Ciotea, președinte al Uniunii Culturale a Ro-

Momente emoționante de mulțumire

Colegii din sala profesorală sau membrii corului s-au exprimat întotdeauna numai cu aprecieri pozitive la adresa Doamnei Învățătoare. Spicuim câteva:

„În timpul turneelor, când toată lumea e obosită, iritată, Doamna Lucreția e întotdeauna lucidă, calmează spiritele, liniștește colegii...”

„Doamna e neostenită. Chiar după concerte e în stare să ne mai distreze. Iar dacă, din când în când, se mai încinge și câte-un dans, dânsa se prinde în joc printre primii... O dată am văzut-o chiar în elanul unui twist, mai înfocată decât o fetișcană de șaispe ani...”

„Când, după o repetiție grea, toată lumea e obosită, Céci néni e capabilă să ne convingă să mai reluăm totul încă o dată...”

„S-a întâmplat cu câțiva ani în urmă că am fost tare necăjiți cu toții. Am primit o invitație în România, dar nu aveam bani pentru turneu. Doamna Învățătoare ne-a îndemnat să nu ne lăsăm, chiar dacă ar fi să plătim noi din buzunarele noastre cheltuielile de drum. Prin convingerea ei, am prins iarăși elan... Și până la urmă s-a rezolvat și problema cheltuielilor de transport...”

mânilor din Ungaria o diplomă și o mică amintire, un medalion, ca semn al aprecierii și al afecțiunii. Cuvintele de sinceră apreciere, rostite de Ștefan Oroian, au fost nu numai emoționante, ci și convingătoare. Conturând un inimos curriculum vitae, Oroian a accentuat că doamna Lucreția, ca fiică a povestitorului Mihai Purdi, a avut de unde să-și adape sufletul: „...A primit o educație exemplară, o educație românească încă

din leagăn, pentru o viață întreagă. Nici una dintre cele trei fete nu a uitat, în ce cuib s-a născut, de unde și-a luat zborul... Cea mai mică fată a taichii, ca în povești, a pornit să cucerască o lume nouă...”

Iar Doamna Lucreția mai descoperă lumea și azi, îmbogățindu-și sufletul cu bucuriile zilnice: cu armonia familiei, cu succesele foștilor învățăceli, cu excursii și călătorii, cu o voioșie nestăvilită, care îi licărește mereu în ochi.

O singură dată am văzut-o în dilemă, cu glasul sugrumat de emoție, cu ochii împăienjeniți de lacrimi: vinerea trecută, când a încercat prin cuvinte frumos rânduite, să mulțumească tuturor celor care au cinstit-o. Dar nici în aceste circumstanțe nu s-a dezmințit. Iarăși a oferit tuturor aale „cuvinte potrivite”.

Text: Edda Illyés
Foto: Rita Păcaș

PS Sofronie i-a dăruit doamnei Lucreția un album cu icoane

Nou reprezentant al intereselor românilor în Fundația Publică pentru Minorități

Vinerea trecută, la 11 aprilie, Adunarea Generală a Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria și-a ținut următoarea ședință ordinară. Cei 53 de membri au dezbătut următoarele teme de pe ordinea de zi: un informativ despre sarcinile cu privire la funcționarea Autogovernării pe Țară; denumirea reprezentatului în Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”; prezentarea executării bugetului AȚRU din anul 2002; prezentarea și aprobarea planului de lucru și a proiectului bugetar pe anul 2003 al AȚRU.

În prima parte a ședinței, *Traian Cresta*, președintele AȚRU a rezumat activitatea reprezentanței pe țară din ultima perioadă. A vorbit printre altele despre întâlnirea președinților autogovernărilor pe țară cu ombudsmanul *Kaltenbach Jenő*, în urma căreia s-a accentuat că autogovernările minorităților au posibilitatea să înainteze propuneri pentru modificarea Legii Minorităților. *Alexandru Monoc* din Săcal a propus să se organizeze o conferință pe această temă, pentru informarea românilor din Ungaria, și pentru ca în cadrul acestei întâlniri să-și spună părerea toți cei interesați. *Gheorghe Gros*, președintele Autogovernării Românești din Bichișciaba a sugerat ca fiecare autogovernare să discute aparte propunerile legate de modificarea Legii Minorităților, ca apoi acestea să fie trimise la Oficiul AȚRU. Participanții au fost de acord, urmând ca propunerile să fie înaintate până la sfârșitul lunii mai a.c.

În planul de lucru al AȚRU pe anul 2003 figurează următoarele sarcini:

- Crearea unui cadru

Alexandru Finna

politic, juridic și economic care să contribuie la menținerea identității.

- Armonizarea juridică a relațiilor autogovernărilor minoritare cu autogovernările locale, precum și exercitarea funcției de apărare a intereselor.

- Modificarea sistemului de finanțare, instalarea garanțiilor financiare.

- Frânarea procesului de asimilare prin instalarea unui sistem de instituții de bază, necesar pentru o autonomie culturală.

- Mijloacele mass-media să stea la dispoziția și să fie în folosul întregii minorități române și nu numai al unor grupări.

Alături de aceste sarcini, planul de lucru conține capitole legate de relații interne și externe, cultură și păstrarea tradițiilor, respectiv un întreg capitol este legat de învățământ.

Conform materialului privitor la gospodărirea financiară a AȚRU, am aflat că în anul 2003 s-a asigurat pentru acest organ politic un fond de 48,3 milioane din bugetul statului, care va asigura funcționarea corespunzătoare a Autogovernării pe Țară și unele investiții de informatică la autogovernările românești locale, care vor fi realizate din sprijinul Ministerului de Informatică.

Pentru desfășurarea diferitelor programe, în planul bugetar s-a rezervat o sumă de 3 milioane de forinți.

Mai jos redăm cifrele exacte, legate de principalele domenii financiare din bugetul Autogovernării pe Țară din 2002 și în 2003.

În cadrul acestei ședințe s-a mai ales și noul reprezentant român în Curatoriul Fundației Publice „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”. În ultimii trei ani, această sarcină a fost îndeplinită de *Gheorghe Marc* din Giula. La ședință au fost propuse trei noi persoane pentru această funcție: *Alexandru Finna* din Chitighaz, *Ioan Tanaszi* din Pocei și *Vasile Roxin* din Budapesta. Prin vot secret, membrii Adunării Generale i-au acordat încredere lui Alexandru Finna, care în viitorii patru ani va reprezenta interesele românilor din Ungaria în Fundația Publică pentru Minorități.

Rita Păcaș

Președinții minorităților la conducerea televiziunii

În ziua de 9 aprilie, președinții autogovernărilor pe țară ale minorităților au avut o întrevedere cu conducerea Televiziunii Maghiare, la Budapesta. Conducătorii televiziunii au analizat situația instituției naționale, afirmând că bugetul destinat realizării de emisiuni a scăzut în medie cu 20 la sută. Însă în acest sens, emisiunile destinate minorităților din țară nu au fost afectate.

Redactorul șef *Belényssy Csaba* a amintit că programele religioase ale minorităților s-au integrat în emisiunile religioase ale televiziunii, urmând ca în viitor programele de naționalitate să fie puse gratis la dispoziția posturilor locale de televiziune. Președinții autogovernărilor pe țară au obiectat împotriva faptului că în unele cazuri (sărbători naționale, transmisiuni sportive) Televiziunea Maghiară și-a schimbat programul, pe urma acestuia având de suferit telespectatorii de

naționalitate. Fenomenul a fost condamnat și de Oficiul pentru Minorități Naționale și Etnice din Ungaria, reprezentat la discuții de consilierul șef *Ștefan Frățean*. S-a semnalat și absența din telegazetă a știrilor despre sărbătorile sau evenimentele marcante din viața minorităților, așa cum s-a stabilit în Acordul de colaborare în vigoare. Consilierul român a mai amintit că în 2003 se împlinesc 25 de ani de la pornirea emisiunilor televizate ale minorităților, acest moment urmând să fie marcat și de Oficiul pentru Minorități. Totodată domnia sa a solicitat ajutorul conducerii Televiziunii Maghiare pentru promovarea Întâlnirii Teatrelor de Minoritate, eveniment cultural care va începe la sfârșitul lunii aprilie. În finalul consfăturii, *Belényssy Csaba* a propus continuarea discuțiilor după alegerea noului președinte al Televiziunii Maghiare.

I. Kaupert

0 nouă rundă a concursurilor: 25 aprilie 2003

La Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria” (MNEKK) se încheie peste puțin timp o nouă rundă a concursurilor pe anul 2003. Dintre numeroasele concursuri publicate de Fundație în acest an, acum mai pot fi înaintate proiecte la categoria „păstrarea tradițiilor”. În această categorie se acordă subvenții pentru organizarea diferitelor programe culturale, întâlniri de club, activități de păstrare a tradițiilor, organizarea serbărilor în limba maternă. Proiectele trebuie realizate între 1 august 2003 și 29 februarie 2004. Termenul înscrierii la concurs este **25 aprilie 2003**.

O nouă ședință a Curatoriului este programată pentru sfârșitul lunii aprilie 2003. La această întrunire urmează să se decidă subvenționarea activităților de „păstrare a tradițiilor” din prima jumătate a anului. La precedenta ședință a Curatoriului s-a decis asupra finanțării ziarelor minorităților. Astfel, Fundația asigu-

ră pentru săptămânalul croaților, al slovacilor, al sârbilor și al românilor subvenția unitară de câte 34,4 milioane de forinți. Dar, după ce românii au prezentat și în 2003 două dosare de concurs, Curatoriul a decis ca din totalul de 34,4 milioane de forinți, Redacția *Foii românești* să primească numai 31,137 milioane de forinți, cu obligația să scoată, la fel ca celelalte naționalități, 52 de numere săptămânale, iar Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria i s-au asigurat 3,269 milioane de forinți, pentru publicarea lunară (12 numere) a revistei „Cronica”.

Tot la aceeași ședință, Curatoriul a decis și subvenționarea unor activități de cercetare. Au fost sprijinite în această categorie 11 concursuri românești, în total asigurându-se 1,75 milioane de forinți pentru acest scop. (Cu un an mai devreme, pentru 10 proiecte românești au fost asigurați 2,185 milioane de fo-

rinți.) Lista proiectelor subvenționate în 2003 se găsesc pe adresa de Internet a Fundației. Aflăm de aici că *Elena Csobai* va analiza datele de la recensământ din două sate românești, *Bedeu* și *Micherechi*, *dr. Ana Borbély* va trasa „profilul comunitar” al românilor din Ungaria, *Emilia Martin* inițiază analiza caracterului etnic în cultura populară a românilor din această țară, *dr. Maria Berényi* va continua cercetările despre istoria Bisericii Ortodoxe și Greco-catolice din Ungaria. Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria și Comunitatea Cercetătorilor vor analiza, printre altele, aspectele conviețuirii româno-germane-sârbe din sudul Câmpiei Maghiare, precum conviețuirea maghiaro-română la Chitighaz.

Informații suplimentare despre activitatea Fundației găsiți la adresa Internet: web.axelero.hu/mnekk, sau de la Redacția *Foii românești*.

-ștf-

	Buget realizat în anul 2002 (în mii/Ft)	Plan bugetar pe anul 2003 (în mii/Ft)
I. Venituri în total	109.596	108.866
II. Cheltuieli		
Cheltuieli personale	22.201	25.242
Cheltuieli de funcționare	29.729	26.462
Rest pentru anul viitor	57.666	56.376
Cheltuieli în total	109.596	108.866

Parlamentul a decis despre subvențiile asociațiilor civile

Peste 350 de organizații ale naționalităților au apelat în acest an la Comisia Parlamentară pentru Drepturile Omului, Minorități și Culte, în scopul obținerii unor fonduri de funcționare. Cu toate că în fiecare an numărul asociațiilor crește, Parlamentul Ungariei nu a mărit fondul destinat subvenționării organizațiilor civile ale minorităților. Astfel, pentru anul 2003 au fost rezervați 110 milioane de forinți. (În 2000, pentru 8 asociații românești s-au asigurat 7,2 milioane de forinți. În anul 2001 Parlamentul a subvenționat 12 organizații românești cu 5,4 milioane de forinți, iar în 2002 a sprijinit 11 asociații cu 6,3 milioane de forinți.) În 2003 se asigură 6,8 milioane de forinți pentru 13 organizații românești.

Numele organizației	Propunere 2003/forint
Asociația Românilor din Apateu	200 000
Uniunea Românilor din Bichișciaba	200 000
Asociația Română din Budapesta	400 000
Societatea Culturală a Românilor din Budapesta	200 000
Asociația Culturală a Românilor din Chitighaz	300 000
Comunitatea Cercetătorilor și Creatorilor Români din Ungaria	300 000
Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria	3 700 000
Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria	400 000
Asociația Culturală Penticostală a Românilor din Ungaria	200 000
Asociația „Pentru Micherechi”	200 000
Asociația Românilor din Micherechi	300 000
Asociația Românilor din Otlaca-Pustă	200 000
Comunitatea Română din Pocei	200 000
Total	6 800 000

La concursul din 2003 s-au prezentat 18 organizații românești. În afară de acestea, s-a înscris la concurs și Asociația Culturală „Cerbule de Aur”. Parlamentul asigură pentru această organizație 100.000 de forinți. Asociația înființată de membri unguri a fost constituită cu scopul prezentării dansurilor populare din diferitele zone folclorice din Balcani, în special din România. Comisia parlamentară a inclus concursul asociației la categoria organizațiilor românești, sprijinul fiind asigurat din suma rezervată inițial asociațiilor culturale proprii ale naționalității române din Ungaria.

Printre cele 18 organizații românești, care au înaintat concursul încă în luna februarie 2003, Comisia parlamentară a găsit 5 asociații, care, după constatarea deputaților, nu corespund într-un totu criteriilor de formă, fiind apreciate în mod pozitiv doar dosarele acestor asociații, care s-au înființat înainte de 31 decembrie 2000, precum acelea, care au prezentat toate documentele cerute, inclusiv darea de seamă a activității și gospodăririi lor din anul 2002. (Din totalul de 352 concursuri 98 de asociații au fost respinse din diferite motive.)

Printre concursurile neadmise se găsesc și proiectele asociațiilor din Aletea, Bedeu, Leta Mare și Săcal, precum a Asociației Româno-Maghiare din Chitighaz.

Șt. Frătean

Cum s-a votat în comunele românești?

Marea majoritate a alegătorilor țării, cetățenii care au participat sâmbăta trecută la referendumul despre aderarea Ungariei la Uniunea Europeană (UE), au răspuns cu un pronunțat „DA” la întrebarea „Sunteți de acord ca Republica Ungară să devină membră a Uniunii Europene?”. Dar participarea la plebiscit a fost de numai 45,6% din totalul cetățenilor cu drept de vot, deci dintre 8.041.272 de cetățeni s-au prezentat în fața urnelor 3.665.252 de oameni. Dintre ei au votat pentru aderarea 3.056.027 de cetățeni, formând 83,76% din totalul participanților la referendum, iar 592.890 de cetățeni, 16,24%, au refuzat intrarea Ungariei în UE. În comunele românești au fost

Tabel 1

	Aletea	Apateu	Bătania	Bedeu	Chitighaz	Cenadul Unguresc	Giula
Proporția participării	33,8%	47,84%	33,61%	55,33%	32,46%	33,22%	45,3%
„Da”	1.226	347	1.476	118	906	329	10.260
„Nu”	181	63	257	21	172	77	1.667
Prop. „Da”	86,5%	84,6%	85,1%	84,2%	84%	81%	85,5%

Tabel 2

	Leucușhaz	Micherechi	Otlaca-Pustă	Pocei	Săcal	Veched
Proporția participării	38,31%	31,31%	33,42%	30,15%	35,32%	65,54%
„Da”	534	503	85	465	201	81
„Nu”	77	55	29	107	37	15
Prop. „Da”	86,6%	90,1%	70,24%	80,72%	83%	83,5%

Vot afirmativ pentru UE

După un zbuciumat curs secular al istoriei noastre, abia acum un secol am scuturat jugul habsburgic, ca să fim prinși nu peste mult într-un alt sistem internațional, cel care s-a numit socialist, dar care – considerat oricât de neclintit – s-a prăbușit ca un plan himeric de pe o zi pe alta.

Iată-ne ajunși într-o nouă perioadă istorică, cea a statului de drept și mai ales, cel al democrației. Scriam nu demult, că pentru prima dată în istoria noastră, a Ungariei, o țară nu intră cu forța printre granițele unei mari puteri, din cadrul căreia singurul mijloc de scăpare, de ieșire, era lupta. Lupta împotriva unei mari puteri potrivnice.

Se întâmplă pentru prima dată că Ungaria, cu majorității săi unguri și împreună cu cele 13 minorități naționale și etnice ale sale este invitată, așteptată, primită cu bucurie – așa cum se exprima prim-ministrul Franței – într-o mare familie, într-o mare putere europeană,

înregistrate proporțiile trecute în tabelul nr. 1.

Datele statistice de la referendumul din 12 aprilie 2003 le-am obținut de la Biroul Electoral Național. Cifrele sunt date neoficiale, informative. Sub numele localităților am trecut proporția participanților la plebiscit, raportat la totalul locuitorilor cu drept de vot din comuna respectivă. În rândurile cu „Da”, respectiv „Nu” am trecut numărul alegătorilor la referendum. În ultimul rând am dat proporția cetățenilor care au răspuns cu „Da”.

Cifrele trecute în tabelul nr. 2 arată că la Micherechi au votat – proporțional – cei mai mulți, peste 90%, pentru aderarea Ungariei la Uniunea Europeană. Se poate

observa însă și faptul că, tot proporțional, locuitorii aceleiași comune se află printre acele localități, unde s-au dus cei mai puțini la votare. În același timp, locuitorii din Veched și Bedeu au participat la referendum într-un număr mult peste media pe țară.

La 14 aprilie 2003, Biroul Electoral Național a raportat Parlamentului Ungariei că referendumul s-a desfășurat conform normelor legale, iar cetățenii au votat aderarea Ungariei la UE. Ministerul de Externe al României a salutat printre primii decizia cetățenilor, exprimând dorința ca în 2007 și România va putea urma exemplul Ungariei, integrându-se în structurile Uniunii Europene.

-frătean-

gă, care duce lipsă și ea de cunoștințe suficiente și amărute importante.

Am încercat să explicăm acest lucru în limbile noastre materne. În principiu da, în practică ba! Un înalt funcționar responsabil pe plan național cu această treabă mi-a răspuns chiar jignindu-mă până la măduva oaselor: „Cum adică? În limbile lor materne? Dar naționalitățile din Ungaria nu cunosc limba maghiară?”

Iată expresia practică a ceea ce eu spun mereu: declarații da! De data aceasta nici ele favorabile! În realitate, politica și practica asimilării tacite continuă!

Totuși mă întrebam și mă întreb și azi: asta este dreptatea? Asta este dreptatea noastră, a minorităților naționale și etnice din Ungaria? Și intrați în Uniunea Europeană, nu cândva! La 1 mai 2004? În asemenea împrejurări ce face ATRU? Ședințe cu ușile închise? Despre ce, dacă nu despre soarta noastră?

Al. Ardelean

„Mă aflu la Casa Albă, pentru că L-am descoperit pe Dumnezeu”

Mai bine de 40 de ani un pastor american, pe nume *Billy Graham*, a adunat pe stadioane sute de mii de credincioși, cărora le-a vorbit despre prezența lui *Isus Cristos* în viața creștinului. Predicile lui *Graham* au schimbat viața multora. Într-un interviu publicat pe vremea când era guvernatorul statului Texas, actualul președinte al Statelor Unite își amintește de o seară din anii '80.

„A venit la noi pastorul *Graham*. M-a luat la o plimbare prin grădină și a început să-mi vorbească despre iubirea lui Dumnezeu. Atunci am simțit că a semănat în mine o sămânță care avea să crească peste ani. El mi-a arătat calea și eu am pornit pe ea. A fost începutul unei schimbări majore în viața mea. De atunci m-am încredințat lui Dumnezeu.”

George Walker Bush era în vremea aceea un băiat de bani gata, chefliu, afemeiat și prea puțin interesat de o eventuală carieră politică. La 40 de ani după o participare intensă la ședințele de terapie și reflecție biblică ale unui grup de creștini evanghelici din Texas, *George Bush junior* s-a hotărât să-și salveze căsnicia și să se lase de băutură. Creștinii născuți din nou l-au învățat că Biblia este în viața unui om singurul reper valabil.

Credința în Dumnezeu

Predicatorul baptist *Iosif Țon* mi-a explicat ce înseamnă pentru *George Bush*, cel de-al 43-lea președinte al Statelor Unite, credința în Dumnezeu.

Iosif Țon: – Președintele *Bush* se scoală foarte de dimineață și primul lucru care-l face este să ia Biblia, Cuvântul lui Dumnezeu, să citească, să mediteze, și după aceea să treacă dincolo la relația personală, directă cu Dumnezeu.

– În ce măsură e adevărat că după alegerea președintelui *Bush*, Casa Albă a devenit un fel de casă de rugăciune?

– Studiul biblic e unul din elementele cheie în credința evanghelică. Congresmenii, stafful președintelui, președintele

însuși se adună în grup ca să studieze Sfânta Scriptură, ca să înțeleagă Cuvântul lui Dumnezeu, și în același timp să se roage împreună. Citirea Cuvântului lui Dumnezeu și rugăciunea împreună pentru iluminare, pentru inspirație, pentru călăuzire divină, acestea sunt elemente esențiale ale credinței președintelui *Bush*.

– De unde știe un creștin născut din nou, de unde știe președintele *Bush*, că felul în care interpretează, în ziua respectivă, Scriptura este cel corect, cel pe care Dumnezeu L-ar vrea să fie?

– E vorba de o trăire. Trăirea religioasă e extrem de greu de pus în cuvinte, de conceptualizat. Cel care începe lucrul acesta prin acea iluminare și predare de sine Domnului *Isus Cristos*, care aduce naștere din nou, omul acela are o mare dragoste de Cuvântul lui Dumnezeu și o mare dorință de a avea această relație personală cu Dumnezeu, în care el începe să simtă, să intuiască ce-i vorbește Dumnezeu.

– Nu există pe undeva și riscul ca discursul despre Dumnezeu și credința să fie folosit în scopuri politice?

– Întotdeauna există și oameni care au folosit religia în general ca instrument politic, au folosit numele lui Dumnezeu ca un instrument de dominare a maselor. Întotdeauna există primejdia falsului în religie, și a folosirii religiei în scopuri pentru care ea nu a fost făcută.

– Este cazul președintelui *Bush*?

– Nici într-un caz. Nu. E suficient să simți și să vezi un om în câteva situații, că omul acesta cu adevărat îl iubește pe Dumnezeu, că iubește cu adevărat Cuvântul lui Dumnezeu. Omul acesta dorește înainte de toate să fie instrumentul lui Dumnezeu pentru națiunea lui și pentru restul lumii.

– Dar cei din jurul lui pot folosi această credință sinceră în scopuri mai puțin sincere?

– Totdeauna există oameni care vor să profite de pe urma unui credincios, dacă ar putea să-l manipuleze, dacă ar putea să-l folosească în propriile lor scopuri. Aici iarăși tre-

buie să ne rugăm, pentru ca președintele *Bush* să nu se lase manipulat, să nu se lase îndreptat în direcții greșite.

Pastorul *Țon* vorbește cu pasiune despre credința pre-

George W. Bush, președintele Statelor Unite

ședintelui *Bush*. Adevărul e că, de-a lungul anilor, întâlnirea cu misionari și predicatori de toate felurile avea să-l încante pe *Bush junior*.

Un politician de extremă dreaptă

Profesorul *Daniel Barbu* spune: „*George Bush* este un politician de extremă dreaptă. Este legat prin mii de fire de cercuri creștine fundamentaliste, care au o expresie politică care se numește „Coalitia creștină”. Aceasta este caracterizată nu numai de atașamentul față de Biblie, ca text ordonator al întregii vieți, ca text care dă regula după care trebuie să trăiești și să-ți desfășori orice fel de activitate în care te angajezi de dimineață până seara, în familie, pe stradă, la locul de muncă. Membrii coaliției creștine au despre Statele Unite imaginea împrumutată din Biblie, aceea a unei cetăți aflată pe o înălțime, și forțele răului nu o vor birui.”

În politica externă, o nouă întâlnire avea să contureze actuala orientare a președintelui. Protestantismul texan și-a găsit aliați de nădejde nu numai în rândul nenumăratelor biserici evanghelice și ale oamenilor de afaceri, dar și în comunitățile de creștini sioniști. Respectând litera Scripturii, ei consideră că Israelul este poporul ales de Dumnezeu. Concluzia imediată este că Israelul trebuie sprijinit de creștinii din lumea întreagă,

acum și totdeauna. Un creștin sionist explică: „Tradiția religioasă în calitate de creștin o datorez evreilor. Și ei și noi cu toții avem nevoie de un mântuitor.” – spune un

creștin sionist din New Jersey. Soția lui e și mai categorică: „Îi iubesc pe prietenii mei evrei, pentru că avem același unic Dumnezeu, Dumnezeul lui Avram și al lui Iacov. Dacă nu era poporul evreu, probabil că azi m-aș fi închinat la vreo stâncă sau la vreun idol păgân.”

Prietenii Israelului

„Prietenii Israelului” este un post de radio extrem de popular printre creștinii sioniști din America. Lecturile din Vechiul Testament și interpretarea evenimentelor politice actuale în lumina Scripturii și a Apocalipsei reprezintă pentru mulți un izvor de înțelepciune inegalabil. „Ceea ce vedem în zilele noastre e limpede o prevestire a ceea ce se va petrece când va veni Apocalipsa. Catapeteasma templului se va prăbuși, iar oricine se atinge de Ierusalim va avea de suferit.” – spune directorul postului de radio „Prietenii Israelului”.

Aceasta este o părere împărtășită și de mulți intelectuali evrei care au sprijinit candidatura lui *George Bush junior*. Printre ei, un fost colaborator al bătrânului *Bush*, actualul adjunct al Ministrului Apărării, *Paul Wulfowitz*.

„Atacul din 11 septembrie este cel mai grav atac împotriva Americii de la Pearl Harbour încoace. Nu știm prea bine cine sunt dușmanii noștri, căci rămân în

umbră. Dar știm că ei încearcă să obțină arme de distrugere în masă. Nu putem aștepta să facă rost de astfel de arme și abia apoi să prevenim un atac asupra Americii. Avem un rol unic și important în lume și vrem să construim o nouă ordine mondială.” – spune adjunctul ministrului american al apărării.

Cu câțiva ani înainte de a veni la putere, alături de președintele *Bush*, *Wulfowitz* a creat un grup de analiză militară, „Proiect pentru America în noul secol.” Cu puțin timp înainte de 11 septembrie, grupul lui *Wulfowitz* a redactat o analiză în care se spunea că SUA trebuie să se asigure că în secolul XXI deține supremația militară în lume, dar pentru asta ar fi nevoie de „un eveniment catalizator, de o catastrofă de proporții atacului de la Pearl Harbour”, care a decis intrarea Americii în cel de-al doilea Război Mondial. Evenimentul s-a petrecut la 11 septembrie 2000. Urmarea lui a fost că America a atacat Afganistanul, apoi Irakul. Nu se știe cui îi vine rândul și când.

Mărturii personale

„Am suferit de pe urma beției. Chiar în clipa asta ar trebui să fiu într-un bar din Texas, nu la Casa Albă. Mă aflu însă la Casa Albă și nu într-un bar, pentru că am descoperit credința, L-am descoperit pe Dumnezeu. Mă aflu aici din puterea rugăciunii.” Aceasta este una dintre mărturiile de succes ale președintelui *Bush*. Undeva în culisele rugăciunii, stau însă la rând puterea consilierilor, puterea familiei, puterea petrolului, puterea armatei, puterea tehnologiei avansate și nu în ultimul rând puterea discursului despre Dumnezeu.

„Mă rog zilnic. Mă rog să-mi arate Dumnezeu calea. Mă rog pentru înțelepciune și pentru tărie.” (*George W. Bush*)

(Fragmente dintr-o emisiune a Radio „BBC”, realizată de *Tatiana Niculescu*)

Intrarea lui Iisus în Ierusalim

20 aprilie

Și cei mai mulți din mulțime își așterneau hainele pe cale, iar alții tăiau ramuri din copaci și le așterneau pe cale, iar mulțimile care mergeau înaintea Lui și care veneau după El strigau, zicând: „Osana, Fiul lui David! Binecuvântat este Cel ce vine întru numele Domnului! Osana întru cei de sus!”

Dar unii farisei din mulțime au zis către El: „Învățătorule, ceartă-ți ucenicii”.

Și El, răspunzând, a zis: „Zic vouă: Dacă vor tăcea aceștia, pietrele vor striga”.

Florile lui Iisus

În căsuța cu flori Iisus a intrat
Și căsuța aceasta El a binecuvântat.
Doamne, Iisuse Hristoasă,
Stai cu noi aici la masă.

Te rog, nu ne pedepsi pe-acest pământ,
Ridică-ne, Doamne, pe drumul Tău sfânt.
Cu lacrimi mă rog lui Iisus Hristos:
Du-ne la Tine, de pe drum păcătos.

Nu lăsa, Tată, păcătos pe-acest pământ,
Golgota e drumul nostru sfânt.
Dumnezeul meu cel sfânt,
Ajută-ne să punem legământ.

Toată viața pe pământ,
Să slujim al Tău cuvânt.
Eu Te rog să ne primești,
Prin Iisus să ne sfințești.

Iisus prin Duh să ne trăiești,
Fie-așa cum Tu dorești.
Dă-ne Tu, Iisus, vindecare,
Dă Iisus la orișicare.

Să vie la al Tău cuvânt,
Vindecați pe-acest Pământ.

Amin.

Eva Pui, Micherechi

Copiii din Giula au învățat să picteze icoane

Aula școlii românești din Giula a fost arhiplină în miezul zilei de marți, 15 aprilie, când sala spațioasă s-a transformat într-un adevărat atelier „sfânt”. În aer pluteau sunete de muzică sacră, pe panouri erau așezate icoane ortodoxe, iar prin îmbulzeala a zeci de copii am zărit, așezați la mese, preoți și preotese, călugări și călugărițe, artiști plastici, care prezentau și învățau tinerilor desenatul și pictatul icoanelor, legarea mățăniilor.

Sub privirea protectoare a Prea Sfințitului Sofronie, „artiștii” și copiii au intrat într-o lume misterioasă, descoperind tainele pictatului icoanelor pe sticlă și pe lemn și cunoscând însemnătatea și rostul acestor obiecte. Interesul copiilor a fost

ținut treaz de monahiile Ambrozia și Onufria, părințele arhimandrit Siluan, preotul Cosmin Pop și doamna preoteasă din Jaca, părintele ieromonah Calinic, profesorul Ioan Ruja din Giula și pictorița Elena Ruja din Seghedin, originară din Micherechi.

Activitățile comune ale școlii românești din Giula și ale Episcopiei au început săptămâna trecută cu o oră specială, ținută de părintele Calinic, care le-a vorbit tinerilor despre pericolul drogurilor. După cum am aflat de la directoarea Maria Gurzău Czeglédi, aceste activități comune sunt foarte bine venite și vor continua și în viitor, deoarece la începutul lunii mai Episcopia organizează pentru elevii de la liceu un pelerinaj la o mănăstire greco-catolică.

- iova -

PS Sofronie le citește cu voce tare copiilor

Fetele fac cunoștință cu bazele pictatului de icoane

Pictorița Elena Ruja în cercul celor mici

Părintele Siluan arată cum se fac mățăniile

Liceeni români la un concurs internațional de istorie

La 8 aprilie s-a desfășurat, la Budapesta, Concurusul Internațional de Istorie „Francisc Rákóczi II și lupta pentru libertate”. Concurusul a fost organizat de Colegiul „Kós Károly”, care a invitat și elevi de la Liceul Românesc „Nicolae Bălcescu” din Giula. Pentru participarea la această întrecere, profesoara de istorie *Andreea Cefan*

Szántó a ales patru liceeni din clasa a 10/A. Dintre cele 27 de echipe, cea a românilor – compusă din *Cristina Bányai, Iuliana Papp, Toma Ciotea, Ioan Blaga* și dirijată de profesoara *Vera Gurzău* – s-a clasat pe locul al 9-lea, loc de cinste în rândul participanților din întreaga Europă.

R. P.

Succes teatral la Oradea

Trupa de teatru a Liceului N. Bălcescu din Giula a fost invitată la începutul acestei săptămâni la Liceul E. Gojdu din Oradea, pentru a prezenta în fața elevilor din orașul de pe malul Crișului Repede două scenete de I. L. Caragiale: „Five o'clock” și „Un pedagog de școală nouă”. După cum ne-a informat profesoara *Vera Gurzău*, coordonatoarea mișcării teatrale de la Giula, elevii noștri au avut un deosebit succes la Oradea, acesta fiind și primul pas semnificativ pentru o viitoare colaborare dintre cele două școli medii. După reprezentația de la Liceul Gojdu, gazda orădeană (și totodată regizorul îndrumător al elevilor noștri) profesorul *Eugen Țugulea*, i-a condus pe tinerii giulani într-un tur al orașului, vizitând, pe lângă mai multe obiective turistice, bineînțeles și Teatrul de Stat din Oradea.

- iova -

Ultimele pregătiri pentru Festivalul Teatrelor Naționalităților din Ungaria

Pe străzile Budapestei au apărut în aceste zile afișele programului de mare anvergură din această primăvară al Fundației Publice „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”. Între 29 aprilie și 2 mai 2003, în capitala Ungariei se va desfășura Festivalul Teatrelor Naționalităților. Pe cele mai cunoscute scene din Budapesta vor prezenta spectacole în limba maternă 8 teatre ale 7 naționalități din această țară. Deschiderea oficială a Festivalului va avea loc la 29 aprilie, pe scena mare a noului Teatru Național. Protec-torul principal al întâlnirii

este cunoscutul dramaturg *Görgy Gábor*, ministru al culturii.

A primit invitație pentru acest festival și Trupa de teatru amator de la Centrul

Cultural Român din Giula. Tinerii actori ai Liceului N. Bălcescu, îndrumați de artiști din Oradea, vor prezenta la 30 aprilie, de la ora 17.00, pe scena de la Pesti Vigadó, dramatizări după Ion Luca Caragiale.

Informații suplimentare despre trupa giulană, susținută de Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, precum despre posibilitățile de procurare a biletelor de intrare, la spectacolul în limba română, puteți obține și de la Redacția Foii românești, telefon 06-66/463-152.

Șt. F.

Din lumea muzicii ușoare

Cei doi băieți de la Valahia

Formația Valahia a apărut în vara anului 1998. Până în luna noiembrie a anului 1999 a avut trei membri. Întâi au fost *Dorin, Costi* și *Laura* care au început să cânte muzică dance. Ulterior Laura a decis să renunțe la cariera de solistă dance și să se dedice în totalitate operei. *Dorin* și *Costi* au încercat să-și refacă trupa și l-au cooptat pe *Mihai Trăistariu*, câștigătorul premiului II la secțiunea interpretare a festivalului de la Mamaia. În formula *Costi Ioniță, Dorin Topală* și *Mihai Trăistariu*, Valahia rezistă până în noiembrie 1999 când are loc despărțirea de *Costi Ioniță*. În luna mai 1999 apare primul album al trupei, intitulat „Valahia”, iar în martie 2000 apare cel de-al doilea album, intitulat „Why”, care are numele piesei cu care au concurat pentru Eurovision. În prezent Valahia înseamnă *Mihai Trăistariu* și *Dorin Topală*.

Mihai Trăistariu

21 de ani, Săgetător, născut în Piatra Neamț, actualmente locuiește în Constanța. Ochi verzi, păr scurt, creț și blonduț. Îi plac filmele, să cânte la pian (are acasă un pian alb uriaș) și fetele. Fata ideală: să fie frumoasă, dulce, alintată ca o pisică, foarte feminină, dezghețată, nebunatică, să nu fie plângăcioasă, să nu-l plictisească, să nu fie prea geloasă și să-l iubească mult de tot.

Muzica preferată: Michael Bolton, Mariah Carey, Celine Dion, George Michael, Whitney Houston.

Mărturisiri personale: „Probabil ambiția asta o moștenesc de la tatăl meu pictor de meserie, care o viață întreagă a pictat după

acum 5 ani din banii câștigați la loto) și fetele tupeiste. Fata ideală pentru el: trebuie să fie drăguță, să mă înțeleg cu ea, să-i placă literatura și să fie cochetă.

Muzica preferată: 2PAC, Paco de Lucia.

Mărturisiri personale: „Când am început să mă implic bine de tot în Valahia (unde fac textele și rap-ul) mi-am zis că un rapper cu părul lung în România nu mai există și am zis că ar fi mai bine

același program: se trezea de dimineața, lucra mai întâi rama tabloului, după care până seara la 11-12 termina tabloul. Cam așa am început eu să-mi lucrez vocea, impulsiv un pic și de mama, care are o voce fantastică și și-a încercat pe vremuri norocul în același domeniu.”

Un mesaj pentru fani: „Fiți fără grijă, unde-s doi puterea crește! Important e ca voi să ne susțineți acum mai mult decât oricând și vă vom răsplăti cu melodii din ce în ce mai beton.”

Dorin Topală

21 de ani, Fecioară sau „ceea ce ar trebui să fie orice fată până la căsătorie”, ochi căprui, păr lung și blond. Născut în Constanța, locuiește în Constanța, îi plac calculatoarele, să cânte la chitară (are o chitară Yamaha, cumpărată

pentru imaginea trupei să rămân cu plete. Ne-am propus ca de-acum înainte să punem mare accent pe look-ul nostru.

Toată lumea ne-a apreciat până acum în primul rând pentru muzica noastră. Avem de gând să fim nr. 1 pe toate planurile. Vom merge la tras de fiare, vom purta țoale la modă. În ceea ce privește fetele, și eu și Mihai primim scrisori în egală măsură. Chiar avem o fană care ne trimite scrisori pe rând. O săptămână mă iubește pe mine, următoarea pe Mihai și tot așa. Telefoanele zbârnăie de dimineața până seara. Plăcerea e de partea noastră”.

Un mesaj pentru fani: „Pentru băieți: bapă la bani și la fete! Pentru fete: vă iubim, deci »Nu ne părăsiți« – știți melodia! Aveți răbdare cu noi. Fiți mai îngăduitoare. Suntem și noi niște băieți ca toți ceilalți, la o adică”.

(www.valahia.home.ro)

Uniunea Europeană în opinia elevilor din Chitighaz

Intrarea Ungariei în Uniunea Europeană a stârnit mult interes și în rândul școlarilor. La Chitighaz, de exemplu, profesoara de istorie **Maria Sarca Zombai** a îmbărbătat elevii la discuții în cadrul orei de istorie încă înainte de referendumul din 12 aprilie. Dar pentru că în numărul trecut al *Foii românești*, care a apărut cu o zi înainte de referendum, nu se putea publica nimic despre acest pas politic, acum însă avem posibilitatea să aflăm și opinia tineretului școlar în legătură cu locul Ungariei și al minorităților în UE. Cu două săptămâni în urmă am stat de vorbă cu câțiva elevi din clasa a 8-a a Școlii generale românești din Chitighaz.

Înainte de discuții am întrebat-o pe profesoara Zombai, cum a informat elevii despre Uniunea Europeană.

— În cadrul orelor de istorie, am discutat cu elevii din clasele 7–8 despre Uniunea Europeană și despre importanța referendumul din 12 aprilie. Informarea tinerilor este foarte importantă, pentru ca și ei să știe cât mai mult despre această problemă. Am fost curioasă, ce cunoștințe și ce părere au ei despre Uniunea Europeană și despre locul Ungariei în aceasta. Am adunat câteva informații, am făcut și desene care îndeamnă oamenii la vot. Sunt convinsă că prin intermediul părinților și elevii participă la referendum. Poate chiar prin copii pot fi convinși părinții despre necesitatea lui.

Iată acum câteva opinii ale elevilor.

Adam Ardelean: — Cred că va fi mai bine în UE, pentru că oricine poate să lucreze oriunde pe teritoriul Uniunii Europene. Iar în ce privește studiile superioare, va fi un mare avantaj că vom putea studia și noi la universități renumite din Europa. Mulți zic că noi, adică tinerii, vom avea adevărate foloase din aceasta, pentru că noi vom fi generația care va simți pe propria piele schimbările pozitive și ridicarea salariilor, economiei și a traiului din această țară.

Daniel Dan: — Bineînțeles, schimbările nu se vor realiza imediat după intrare, ci treptat. Cred că Ungaria are nevoie de 10–15 ani să se ridice din starea actuală.

Petru Óvári: — Într-adevăr este mare nevoie de schimbări, pentru că economia noastră este înapoiată față de celelalte țări din Europa. Însă nu știu dacă întreprinderile mici vor supraviețui. Sperăm că va fi nevoie și în

viitor de mărfurile sau de vitele oamenilor de la sate, pentru că sunt tot atât de bune, ca oriunde în Europa.

— Ați amintit că este o șansă mare că veți putea continua studiile la universități din țările membre în UE. De ce credeți așa?

Petru: — Este o mare posibilitate, pentru că am putea însuși mai bine limba țării respective și pentru că nivelul acestor instituții de învățământ superior este cu

Elevii din clasele 7–8, împreună cu profesoara Maria Sarca Zombai

mult mai ridicat în Franța, Germania sau Anglia.

— Ce ați auzit despre locul minorităților în UE?

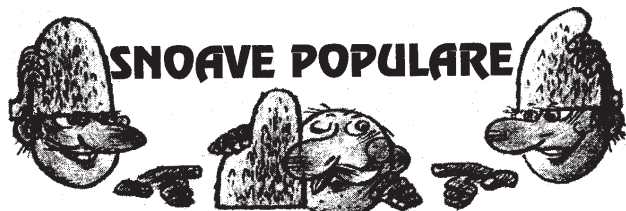
Adam: — Cred că minoritățile oricum vor supravie-

țui, astfel și noi românii din Ungaria.

Daniel: — Minoritățile vor avea un avantaj în plus, adică cunoștințele limbii lor materne în afară de limba

statului în care trăiesc. Dacă vorbești mai multe limbi, ești mai valoros. Deși România încă nu este membră în UE, cred că limba română este tot atât de valoroasă.

Rita Pățaș

Păcală păcălit

Foarte furios, Păcală merge pe ulița satului și se întâlnește cu un vecin care-l întreabă:

— Ei, dar ce s-a întâmplat de ești așa de tulburat?

— Uite-al naibii! Ieri, pe când treceam pașnic pe uliță, mergând la treburile mele, mă trezesc deodată cu un picior zdravăn în fund. Mă întorc repede și văd pe unul fugind, dar fiind prea departe, nu am recunoscut cine era.

— Și...?

— Stai să vezi, continuă Păcală. Azi dimineață am ieșit iar pe uliță și mă pomenesc din nou cu un picior în fund, de mă doare și acum. Mă întorc repede și mă uit. Dar de data asta l-am recunoscut...

— Ei, cine era?

— Tot cel de ieri...!

Să râdem!

— Copii, nu se zice codiță, ci virgulă! — explică învățătoarea.

Peste câteva zile, Ionică este întrebat:

— De ce ai lipsit ieri de la școală, ai fost bolnav?

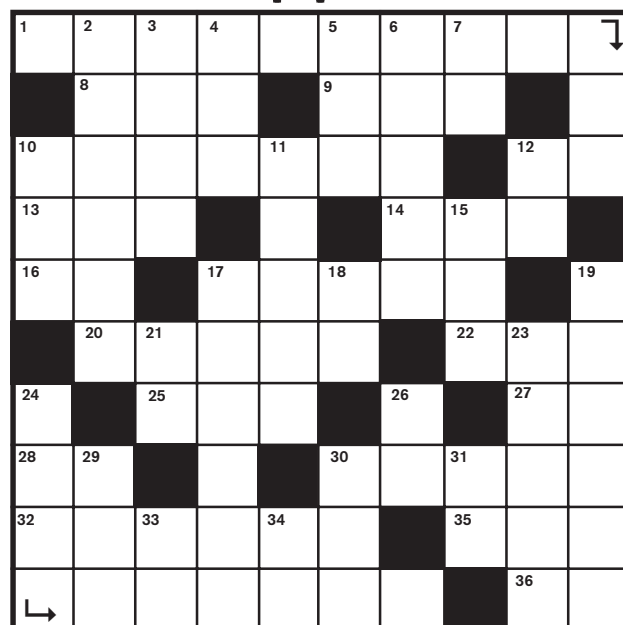
— Nu. Dar a tăiat tata porcul și eu a trebuit să-l țin de virgulă.

— De ce ți-ai intitulat poezia „Scrisoarea a VI-a”? — întreabă conducătorul cenaclului pe elevul Nicolae.

— Păi, celelalte au fost scrise de Eminescu și dumneavoastră ați spus să fim originali și să nu imităm pe alții...

Puncte de popas în România

ORIZONTAL: 1. Importantă zonă turistică cu numeroase rezervații naturale 8. Copil, băiat 9. Așa începe — adunatul! 10. Produse de panificație 12. Ușuroiul la Miche-rechi! 13. Muncește pământul 14. Pom 16. Începe să — ridice! 17. Masă de gală 20. Eroarea — nu s-a terminat. 22. Formație de fotbal arădeană 25. Produs alimentar obținut din lapte 27. Posed 28. Două vocale de la începutul abecedarului 30. „...cu trei iezi” 32. Persiflare, pișcătură 35. Instrument muzical popular 36. A patra notă muzicală.

VERTICAL: 2. Oraș format din două stațiuni balneoclimaterice 3. Instrument muzical vechi 4. Armă de artilerie 5. Cadou 6. Oraș în nord-estul Italiei 7. Negație 10. Căruță 11. Titan, gigantic 12. Unealtă mică 15. Trei „u” 17. „...ajută-ne!” 18. Nota Redacției 19. Stațiune balneoclimaterică de renume internațional 21. ReCe! 23. Orchestră mică 24. O altă stațiune balneoclimaterică — din județul Bihor 26. Afirmatie 29. Deține, dispune de ceva 30. Cel, cea, ..., cele! 31. Partidul Național 33. Începe să — ofteze! 34. 49 — la romani.

- ah -

Ieftin și original

În privința decorației ocazionale nu trebuie să ne gândim imediat la lucruri costisitoare. E drept, magazinele de cadouri sunt pline de mărfuri ocazionale. În cele mai multe cazuri acestea nu sunt chiar ieftine, dar cu atât mai des dovedesc gust îndoielnic și utilitate dubioasă. Așadar, dacă vrem să avem vase sau vase decorative de Paști, le putem face și singuri, cu puțină inventivitate. Ajunge să luăm simple ulcioare de lut, câni cu smalt într-o singură culoare sau pur și simplu borcane, pe care putem aplica motive florale. Dar putem decupa din hârtie colorată sau foiță impermeabilă colorată figuri de iepurași sau pușori. Decorație atractivă pentru masa festivă poate să fie și găoacele de ou. Se taie căpăcelul de la ouăle vopsite în culori pastelate, se scoate conținutul și în loc se pun câteva floricele. Iar oul-vază se pune apoi în niște păhărele de lichior. Iar precum în ultimii ani își trăiesc renașterea coronițele decorative agățate pe uși și la ferestre, este recomandabil ca și acestea să fie făcute acasă. În acest scop se ia sau se face, o coroniță împletită din nuiiele, pe care se lipește câteva ouă albe din material plastic. Compoziția va fi de mare efect.

Cât mai multe flori

Sărbătorile de Primăvară, mai ales Floriile, așa cum sugerează și denumirea, primesc o atmosferă și mai luminoasă dacă în case și în jurul acestora sunt cât mai multe flori, tufe și boschete înflorite, dar și pomi în floare. Pentru înflorirea naturii „e responsabilă” natura, dar pentru florile din casă – gospodina. Iar acum e sezonul florilor, al narciselor și lalelelor, al brândușelor al

Când sărbătorile de Paști bat la ușă

Iarna lungă, sosirea anevoioasă a primăverii, zăpezile din aprilie au făcut ca în acest an gospodinele să se apuce mai cu greu de treburile de sezon. Primenirea locuinței, spălatul geamurilor și al perdelelor poate că s-a făcut deja, dar pentru întâmpinarea Paștilor mai

trebuie rezolvate multe-multe treburi, începând cu decorațiile festive până la întocmirea meniului festiv. Dar nimeni să nu se pripească: puțină gândire, puțină socoteală a timpului care a mai rămas, și totul va fi gata pentru sărbătoarea Învierii.

zambilelor și crocușilor. Toate acestea pot fi în glas-tră sau în lădițe, dar unele specii pot fi crescute simplu, numai în apă. Dar pentru intensificarea impresiei, căutați prin casă o lădiță sau o cutie mai arătoasă, în care să puneți câteva ghivece de flori sau, pur și simplu, cu iarbă. O jucărie, un ou, colorat, un iepuraș, și aranjamentul pentru camera de zi este gata.

Masa festivă

Pentru a evita pripeala din ultimele zile, este recomandabil să se întocmească din timp meniul zilelor de sărbătoare. Masa tradițională presupune o ciorbă proaspătă, de primăvară sau supă de carne obișnuită, numai cu paste făinoase ceva mai pretențioase, cum ar fi găluște din griș sau cu

ficat, melcișori sau perioșoare delicate. În tradiția meselor festive de Paști a intrat din timpuri străvechi friptura de miel și de pește. Dar în multe zone etnografice, carnea de miel și de pește se prepară și în alte moduri. În ultimul timp, modernizarea obiceiurilor culinare lasă spațiu tot mai pregăti în cele mai variate moduri, amestecându-se cât mai multe legume, zarzavaturi, verdețuri, crudități, după plac și după inventivitatea gospodinei. Dar acum pot fi serviți și pentru prima dată cartofi noi, proaspeți, înăbușiți în puțin unt, presărați cu pătrunjel. În privința desertului, categoria „cozonac” pare obligatorie și oferă, la fel, o posibilitate nelimitată de variațiuni, atât în privința ingredientelor, cât și a modului de coacere a aluatului. Tot cu caracter obligatoriu pare să fie tortul festiv. Pregătirea torturilor este azi mai variată ca oricând, numai că în locul cremelor grețose din unt freat se preferă cremele fierte, spumoase, cu adaos de frișcă sau iaurt. În acest fel torturile devin mai ușoare, mai digerabile, dar și mai gustoase.

Dincolo de felurile

„obligatorii” e bine dacă gospodina pregătește cu zile mai devreme prăjituri dulci cu miere și prăjituri sărate, deci pogăcițe, saleuri, grisine, care rămân mult timp proaspete, păstrate fiind în cutii sau borcane.

Îmbrăcămintea

Pe scurt: ocazional, festiv. Dacă ne gândim la vremurile trecute, atunci Paștile însemnau nu numai primenirea naturii, ci și înnoirea vestimentară. În gospodăriile tradiționale țărănești, atunci se terminau de croit hainele din pânza țesută în lunile de iarnă – din lâna sau din inul tors în serile lungi de iarnă. Tot primăvara, oamenii își cumpărau, mai ales pe la târguri, bocanci, ghete, pălării, deci acele piese de îmbrăcăminte, care nu se puteau confecționa casnic. Deseori, de Paști feciorașii primeau prima pereche de cizme, fetele prima cârpă, maramă sau panglici pentru prinsul co-

dițelor, copiii prima pereche de ghete sau primii pantaloni noi (deci nu cei „preluați” de vreun frate mai mare). Obiceiul s-a păstrat mult timp, modificându-se, schimbându-și semnificația. Astăzi cadourile de Paști și-au pierdut acest farmec, și nici nu mai sunt dictate de necesități și motive practice.

Semnificația Paștilor pentru omul de azi

Viața modernă, mentalitatea contemporană a tulburat adânc semnificația milenară a sărbătorilor de Paști. Societatea de consum, prin etalarea ostentativă a mărfurilor sugrumă farmecul sărbătorii și calcă în picioare esența creștină a acestor zile. Azi cumpărăturile înseamnă sarcinile primordiale, uitându-se de primenirea sufletească. Se țin zile și săptămâni comerciale, cultural-artistice îndoielnice sub diferite lozinci cu caracter economic și comercial, dar nu se vorbește public nici despre Moartea pe Cruce, nici despre Învierăa lui Iisus Hristos. Închinarea la vitelul de aur este agresivă și tot mai agresivă, iar Fiul Omului este lăsat în singurătate sau chiar dat uitării.

Fie ca zilele de primăvară să aducă oamenilor și primenire sufletească. Fie ca omenirea să rețrăiască nu numai frumusețea pomilor în floare, ci și frumusețea sufletelor regăsite. -e-

Zilele orașului Giurgiu la Budapesta

Evenimente ale prieteniei

Știrea prezentării orașului Giurgiu la Budapesta mi-a amintit de zicala cunoscută: „Dacă muntele nu se duce la Mahomed, se duce Mahomed la munte”. În zilele de 8-9 aprilie, anul curent s-a întâmplat ceva asemănător. Din fericire! Orașul dunărean Giurgiu cu 74.000 de locuitori s-a prezentat într-o capitală dunăreană cu o populație de două milioane și ceva.

Mi-a făcut o plăcere deosebită. Pe lângă programul de înalt nivel artistic și ținută de gală, de autentic caracter al zestrei noastre culturale românești, însuși faptul că s-a realizat ceva, care ne apropie, ne unește.

Discutam de mai multe ori cu domnul *Mircea Opriță*, director al Centrului Cultural al României la Budapesta despre necesitatea și importanța prezentării culturii României întregi în Ungaria. Un ecou direct al acestor discuții îl constituie „Zilele orașului Giurgiu la Budapesta”. După Iași, acum Giurgiu.

Programul? Cât se poate de simpatic, variat și valoros. Pe ziua de 8 aprilie, un concert de cameră susținut de tineri artiști, talentați muzicieni ai Filarmonicii Giurgiu, orchestra simfonică cea mai recent înființată. În program au figurat lucrări de Mozart, Paganini și Wieniawski. Am zărit ca o adevărată minune o tânără violonistă, încă elevă în clasa a opta, posedând deja un lung șir de premii și distincții obținute la diferite concursuri naționale și in-

ternaționale. Nu mă consider critic muzical, sunt însă convins de pe acum că va figura ca protagonistă încă multă vreme în programele multor concerte. Numele ei: *Marina Filip*, de 14 ani.

A urmat apoi vernisajul expoziției de pictură cu lucrări ale laureaților Concurșului Internațional de Artă Plastică pentru Copii și Tineret „Uși deschise” (*Open doors*), în găzduire anuală a orașului Giurgiu. Lucrările expuse mi s-au părut foarte interesante și de adevărată valoare artistică.

În ziua de 9 aprilie a fost prezentat un valoros spectacol folcloric, compus din cântece și dansuri populare românești, reprezentând și arta populară a plaiurilor giurgiuvene.

Stând de vorbă cu conducătorul delegației din Giurgiu, *Constantin Toma*, viceprimar al orașului, am înțeles că se folosesc de ocazie pentru a se deplasa și la Dunaújváros, alt oraș dunărean, respectiv să depună bazele legăturilor de înfrățire dintre Giurgiu și Dunaújváros.

Și nu numai atât! La anul, giurgiuvenii plănuiesc și o vizită într-un oraș cu populație românească. Personal am recomandat orașul Giula, cu posibilitatea stabilirii de relații trainice și schimburi cultural-artistice sistematice. Pornind de la aceste promisiuni și prevederi, mi se par, de pe acum, mult prea verosimile „Zilele orașului Giurgiu la Giula” și viceversa.

Al. Ardelean

„Folclorul trebuie să rămână în sufletul tuturor românilor”

La data de 8-9 aprilie 2003 s-a desfășurat manifestarea intitulată „Zilele orașului Giurgiu la Budapesta” organizată de Centrul Cultural al României din Capitala Ungariei. Pe parcursul acestor două zile, cei care au vizitat instituția de pe strada Izsó au avut posibilitatea de a cunoaște orașul situat la 60 de km sud de capitala României, pe malul stâng al Dunării. Marți, 8 aprilie a avut loc un concert de cameră în interpretarea soliștilor instrumentiști ai Filarmonicii Giurgiu, și Marina Filip. De asemenea, marți a fost vernisată expoziția artiștilor plastici giurgiuveni. Iar în continuare, miercuri Ansamblul de cântece și jocuri populare „Doina Dunării” împreună cu *Doina Cernea* (solistă) și *Gheorghe Enache* (solist) a oferit publicului un spectacol folcloric.

Cei prezenți la spectacolul folcloric au fost salutați de oficialitățile sosite din municipiului Giurgiu. *Mircea Crețu*, Directorul Direcției pentru Cultură a județului Giurgiu a vorbit despre viața culturală bogată a orașului și despre instituțiile care au rolul de a promova această viață culturală. *Constantin Toma*, viceprimarul orașului, după ce a transmis salutul primarului *Lucian Iliescu*, a oferit publicului diferite detalii despre Giurgiu. *Doina Pălăngeanu*, directoarea Casei de Cultură „Ion Vinea” a prezentat Ansamblul „Doina Dunării”.

Mesager al artei populare românești, Ansamblul de cântece și dansuri populare „Doina Dunării” se prezintă astăzi pe scenele României sau peste graniță cu un colectiv de tineri interpreți vocali și dansatori dornici de

a pune în valoare frumusețea cântecului și jocului popular vlăscean și varietatea costumului popular tradițional din Vlașca. Tinerii și la Centrul Cultural al României au dat dovadă de talentul lor, iar Doina Cernea și Gheorghe Enache au bucurat audiența cu cântece originale din zona respectivă.

După vizionarea spectacolului am avut posibilitatea să stau de vorbă cu Doina Pălăngeanu, care a vorbit cu un adevărat entuziasm despre Casa de Cultură condusă de dânsa, și nu numai.

– Casa de Cultură „Ion Vinea” poartă numele poetului și prozatorului Ion Vinea, născut la Giurgiu în 1895. El este un reprezentant al literaturii de avangardă din literatura română și este important pentru noi și pentru români. Instituția în sine este un centru cultural modern, care oferă populației din zonă oferte diferite pentru educație, pentru timpul liber, spectacole, festivaluri, concursuri, lansări de carte, expoziții, tabere de creație și artă. Dar avem și multe proiecte transfrontaliere, în mod special cu partenerii bulgari, care sunt aproape de noi. De asemenea, în plan european, avem multe legături cu partea germană, cu Franța, cu Belgia, iar acum și cu Ungaria.

– Ansamblul, care și-a dat azi concursul aici la Budapesta, este susținut de Casa de Cultură „Ion Vinea”?

– Da, exact. El este un ansamblu de amatori, în ciuda faptului că interpretează foarte frumos și bine vari-

etatea folclorului românesc, frumusețea costumelor populare și a cântecelor și dansurilor românești, și în mod special din zona Vlașca de unde venim. Este susținut de casa de cultură „Ion Vinea”, dar și cu fonduri de la Primăria Municipiului Giurgiu unde noi suntem subordonați financiar. Ea este o instituție publică care sprijină în mod deosebit cultura orașului nostru.

– Am aflat în seara aceasta că orașul Giurgiu găzduiește o viață culturală foarte bogată. Asta înseamnă că locuitorii municipiului se bucură și se folosesc de evenimentele culturale.

– Eu am spus întotdeauna că viața culturală, în general, este cartea de vizită a unui popor. O țară fără cultură este o țară fără istorie, fără trecut, fără identitate proprie. Iată că, într-adevăr, în Giurgiu, deși este un oraș mic, el este poartă de intrare în țară, dar și legătură în țările europene. Noi iubim cultura și segmentul cel mai important spunem că este tineretul, pentru că ei trebuie să preia de la generațiile trecute frumusețea și identitatea proprie a spiritului național român.

– Oare tineretul poate împlini sarcina aceasta? Am văzut că membrii ansamblului au o vârstă fragedă.

– Noi încercăm să promovăm folclorul, chiar dacă sunt și alte influențe occidentale. Identitatea noastră, frumusețea și varietatea folclorului trebuie să rămână în sufletul tuturor românilor. El este modul nostru de exprimare, dacă vreți. Cu toții am plecat dintr-un sat, am plecat de la o tradiție. Tradițiile sunt frumoase, cântecul este frumos, românul totdeauna a fost poet și noi ne exprimăm prin cântece și dansuri bogăția sufletului. Iată că tinerii vin și învață în instituții de cultură sau în afara instituțiilor, pași de dansuri, obiceiurile, tradițiile. Deci, nu este ceva la care ar trebui să renunțăm niciodată!

Victoria Cozma

Ansamblul de cântece și dansuri populare „Doina Dunării”

Vasile Alecsandri

Mănăstirea Argeșului

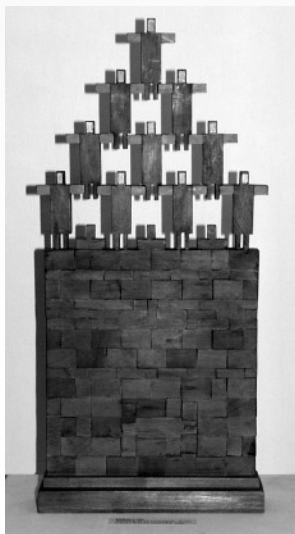
I
Pe Argeș! în jos,
Pe un mal frumos,
Negru Vodă trece
Cu tovarăși zece:
Nouă meșteri mari.
Calfe și zidari,
Și Manole zece
Care-i și întrece.
Merg cu toți pe cale
Să aleagă-n vale
Loc de pomenire.
Iată cum mergea,
Că-n drum ajungea
Pe-un biet ciobănaș,
Din fluier doinaș.
Și cum îl vedea
Domnul îi zicea:
– Măndre ciobănaș,
Din fluier doinaș!
Pe Argeș în sus
Cu turma te-ai dus,
Pe Argeș în jos
Cu turma ai fost.
Nu cumva-ai văzut
Pe unde-ai trecut
Un zid părăsit
Și neisprăvit,
La loc de grindis
La verde-aluniș?
– Ba, Doamne-am văzut
Pe unde-am trecut
Un zid părăsit
Și neisprăvit
Câinii cum îl văd
La el se răped
Și latră-a pustiu
Și urlă-a morțiu.
Cât îl auzea
Domnu-n veselea
Și curând pleca,
Spre zid apuca
Cu nouă zidari,
Nouă meșteri mari,
Și Manole zece
Care-i și întrece.
„Iată zidul meu!
Aici aleg eu
Loc de mănăstire
Și de pomenire.
Deci voi, meșteri mari,
Calfe și zidari,
Curând vă siliți
Lucrul de-al porniți
Ca să-mi ridicați
Aici să-mi durați
Mănăstire-naltă
Cum n-a mai fost altă,
Că v-oi da averi,
V-oi face boieri;
Iar de nu, apoi
V-oi zidi pe voi,
V-oi zidi de vii
Chiar în temelii!”

II
Meșterii grăbea,
Sforile-ntindea,
Locul măsură,
Șanțuri largi săpa,
Și mereu lucra
Zidul ridica.
Dar orice lucra,
Noaptea se surpa!
A doua zi iar,
A treia zi iar,
A patra zi iar

Lucra în zadar!
Domnul se mira
Ș-apoi îi mustra,
Ș-apoi se-ncrunta
Și-i amenința
Să-i puie de vii
Chiar în temelii!
Meșterii cei mari,
Calfe și zidari,
Tremura lucrând,
Lucra tremurând
Zi lungă de vară
Ziua pân' în seară;
Iar Manolesta,
Nici că mai lucra,
Ci mi se culca
Și un vis visa,
Apoi se scula
Ș-așfel cuvânta:
„Nouă meșteri mari,
Calfe și zidari!
Știți ce am visat
De când m-am culcat?
O șoptă de sus
Aieva mi-a spus
Că orice-am lucra,
Noaptea s-a surpa
Pân-om hotări
În zid de-a zidi
Cea-ntâi soțioară,
Cea-ntâi sorioară
Care s-a ivi
Mâni în zori de zi,
Aducând bucate
La soț ori la frate.
Deci dacă vroiți
Ca să isprăviți
Sfânta mănăstire
Pentru pomenire,
Noi să ne-apucăm
Cu toți să jurăm
Și să ne legăm
Taina s-o păstrăm;
Ș-orice soțioară,
Orice surioară
Mâni în zori de zi
Întâi s-a ivi,
Pe ea s-o jertfim
În zid s-o zidim!”

III
Iată-n zor de zi
Manea se trezi,
Ș-apoi se sui
Pe gard de nuiel
Și mai sus, pe schele,
Și-n câmp se uita,
Drumul cerceta.
Când, vai! Ce zărea?
Cine că venea?
Soțioara lui,
Floarea câmpului!
Ea s-apropia
Și îi aducea
Prânz de mâncătură,
Vin de băutură.
Cât el o zărea,
Înima-i sărea,
În genunchi cădea
Și plângând zicea:
„Dă, doamne, pe lume

O ploaie cu spume,
Să facă pâraie,
Să curgă șiroaie,
Apele să crească,
Mândra să-mi oprească,
S-o oprească-n vale,
S-o-ntoarcă din cale!”
Domnul se-ndura,
Ruga-i asculta,
Norii aduna,
Ceru-ntuneca.
Și curgea deodată
Ploaie spumegată

Ce face pâraie
Și umflă șiroaie.
Dar oricât cădea,
Mândra n-o oprea,
Ci ea tot venea
Și s-apropia.
Manea mi-o vedea,
Înima-i plângea,
Și iar se-nchina
Și iar se ruga:
„Suflă, doamne-un vânt,
Suflă-l pe pământ,
Brazii să-i despoaie,
Paltini să îndoaie,
Munții să răstoarne,
Mândra să-mi întoarne,
Să mi-o-ntoarne-n cale
S-o ducă de vale!”
Domnul se-ndura,
Ruga-i asculta
Și sufla un vânt,
Un vânt pre pământ,
Paltini că-ndoaie,
Brazii să despoaie,
Munții răsturna,
Iară pe Ana
Nici c-o înturna!
Ea mereu venea,
Pe drum șovăia
Și s-apropia
Și amar de ea,
Iată c-ajungea!

IV
Meșterii cei mari,
Calfe și zidari,
Mult înveselea
Dacă o vedea;
Iar Manea turba,

Mândra-și săruta,
În brațe-o lua,
Pe schele-o urca,
Pe zid o pune
Și, glumind, zicea:
„Stai, mândruța mea,
Nu te spăria,
Că vrem să glumim
Și să te zidim!”
Ana se-ncredea
Și vesel râdea.
Iar Manea ofta
Și se apuca
Zidul de zidit,
Visul de-implinit.
Zidul de suia
Și-o cuprindea
Pân' la gleznișoare,
Pân' la pulpișoare.
Iar ea, vai de ea!
Nici că mai râdea,
Ci mereu zicea:
„Manole, Manole,
Meștere Manole!
Ajungă-ți de șagă
Că nu-i bună, dragă.
Manole, Manole,
Meștere Manole!
Zidul rău mă strânge,
Trupușoru-mi frânge!”
Iar Manea tăcea
Și mereu zidea,
Zidul se suia
Și o cuprindea
Pân' la gleznișoare,
Pân' la pulpișoare,
Pân' la costișoare,
Pân' la țâțișoare.
Dar ea, vai de ea,
Tot mereu plângea
Și mereu zicea:
„Manole, Manole,
Meștere Manole!
Zidul rău mă strânge,
Țâțișoara-mi plânge,
Copilașu-mi frânge”.
Manole turba
Și mereu lucra,
Zidul se suia
Și o cuprindea
Pân' la costișoare,
Pân' la țâțișoare,
Pân' la buzișoare,
Pân' la ochișori,
Încât vai de ea!
Nu se mai vedea,
Ci se auzea
Din zid că zicea:
„Manole, Manole,
Meștere Manole!
Zidul rău mă strânge,
Viața mi se stinge!”

V
Pe Argeș în jos,
Pe un mal frumos,
Negru Vodă vine
La cea mănăstire.
Falnică zidire,
Mănăstire 'naltă
Cum n-a mai fost altă.

Domnul o privea
Și se-nveselea
Și astfel grăia:
„Voi, meșteri zidari,
Zece meșteri mari!
Spuneți-mi cu drept,
Cu mâna la piept,
De-aveți meșterie
Ca să-mi faceți mie
Altă mănăstire
Pentru pomenire
Mult mai luminoasă
Și mult mai frumoasă?”
Iar cei meșteri mari,
Calfe și zidari.
Cum sta pe grindis,
Sus pe coperiș,
Veseli se mândrea
Și-apoi răspundea:
„Ca noi, meșteri mari,
Calfe și zidari,
Alții nici că sunt
Pe acest pământ!
Află că noi știm
Oricând să zidim
Altă mănăstire
Pentru pomenire
Mult mai luminoasă
Și mult mai frumoasă!”
Domnu-i asculta
Și pe gânduri sta,
Apoi porunce
Schelele se strice,
Scări să le ridice,
Iar pe cei zidari,
Zece meșteri mari,
Să mi-i părăsească,
Ca să putrezească,
Colo pe grindis,
Sus pe coperiș.
Meșterii gândea,
Și ei își făcea
Aripi zburătoare
De șindrilă ușoare.
Apoi le-ntindea
Și-n văzduh sărea,
Dar pe loc cădea,
Și unde pica
Trup-și despica.
Iar bietul Manole,
Meșterul Manole,
Când se încerca
De-a se arunca,
Iată c-auzea
Din zid că ieșea
Un glas nădușit,
Un glas mult iubit,
Care greu gemea
Și mereu zicea:
„Manole Manole!
Meștere Manole!
Zidul rău mă strânge
Țâțișoara-mi plânge,
Copilașu-mi frânge,
Viața mi se stinge!”
Cum o auzea
Manea se pierdea,
Ochii-i se-nvelea,
Lumea se-ntorcea,
Norii se-nvârtea,
Și de pe grindis,
De pe coperiș,
Mort bietul cădea!
Iar unde cădea
Ce se mai făcea?
O fântână lină,
Cu apă puțină,
Cu apă sărată,
Cu lacrimi udată!

Povestiri românești

Dumnezo cu Sfântu Petru și cu trii ficii

(Poveste din Bihor)

Dumnezo cu Sfântu Petru, când or umblat pã pãmânt, trecusãrã pînt-o pãdure și gãsescã trii flãcã care mereu în altã parte sã culeagã porumb, ca sã-ș câștije și iei uarece, cã iei n-aveu. Și-i întrebã:

- *Inde merjeț, flãcã!*
- *Merjem la cules.*
- *N-aveț avere?*
- *Nu!*

– *Bine, cã munciț. Da' care ce-aț dori în lume asta s-aveț?*

– *D-apoi, io aș dori* – zice unu – *sã am o femeie mândrã, sã nu fie ca a me.*

– *D-apãi tu, mã?*

– *O gãzdoie* – zice – *sã am o bogãție mare* – zice – *sã fiu gazdã.*

– *D-apãi tu, mã?*

– *O femeie* – zice – *potrivitã, da' credincioasã – celalalt, a trieie.*

Și ce sã-ntãmplã? Toamna, în iarba aceie, așe le hotãrește dã tãț trii sã duc juneri – cã ierau fraț tãț trii – și îi aldiuește pã tãț trii așe cum ș-o cerut iei.

Trece timp, doi ani dã zile. Cãndu-i la vo doi ani dã zile, atunci zice Domnu Cristos cãtã Petre:

– *Haidam pã la uoamenii noști – cii care cerurã atunce cã ce sã aibã dã la Dumnezo – sã videm cã cum ne-or sãlui.*

Sã duce la cel gazdã p-o sarã și ș-ar cere sãlaș la iel amu sã sã hodineascã n noapte asta.

Ce, cã-l gãsescã pîn uogradã p-acolo, spurcãnd și suduind pã porci, și pã uã, și pã mnei, și:

– *Ce ne vorbești* – zice – *dã sãlaș, cã nu știu cãn' ne-om așeza noi pân' la mneazãnoapte* – zice – *cîn'*

om așeza prostiile așe dã animale cãte le am p-aci – ice – *tãte. Nici noi n-avem vreme sã cotãm cãtã casã* – zice – *și cîn' o sã mãmãm!*

Suduie p-acolo – înjurã, cum sã zice – pã porci, pã mnei, cã fujeu.

– *No, gãtat-am p-aci! Haidam! Haidam la cela cu femeie ce mândrã.*

Sã duce la cela cu femeie mândrã. E, dã „sarã bunã” și:

– *Apãi, iacã dupã ce-am vinit la voi.*

– *Bine-i* – zice – *da' muire spune cã nu-i loc dã voi.* – Iel, sãracu, alerga afãrã:

– *Du-te sã-m aduci amu, loane, apã! Amu sã-m baj lemne! Amu sã-m aduci pãntu ațãtatu focului! Amu sã meri sã baji porcii aceie!*

Iel tremura tãt, cã n-o pute sãrvi pã ie d-ajuns, și-l țãpã, și n-are femeie mândrã mai mult.

– *D-apu videț* – ice iel cã și io – ice – *alerg dupã cum mã mãnã, nu vã poci promite* – ice – *nimic.*

– *No, haidam și d-aci! Gata sãntem!*

Mere la cela cu femeie credincioasã. Îi întãlnește p-amãndoi în casã, uoamnei sãraci, da' avei și iei o gospodãrie micã-așe, ave o vãcuțã cu lapte, galițã d-aște – vum zicem noi cãtã iele – pãsãri, aveu ce mãnva dãstul! lera casa lor bogatã dã rãndu hãrãni și așezaț cu zuuã-n casã. Și-i întrebã. Zice:

– *No, a fi loc sã ne culcãm aci la o...*

– *Da* – zice – *cine mere dã la noi sã nu sã poatã sãlui?* – zice, – *c-avem, ne-o dat Dumnezãu dã tãte* – zice.

– *Dapã-ã-ã, bine* – zice

– *atunci rãmãmem aci, dacã ne lãsaț.*

– *Rãmãmef! Vã lãsãm. Da' – ice – ce doriț sã vã fac dã cinã?*

– *D-apãi,* – zice – *doarã n-am plãtit ca sã putem da ordin* – zice. – *Noi d-aște nu poftim, numa sãlaș, dacã ț face bine.*

– *Noi vã fãcem și cinã, ce doriț, c-avem d-inde. C-așe am sucuit* – zice – *cu tãț sãlãii a face.*

Ș-apãi, le fãcu dã cinã și i sãlui bine, și dimineața plecarã d-acolo iarã, dupã ce-or luat mãmcare. Ș-atunci îl întrebã Domnul Cristos pã Petre. Zice:

– *No-amu, dã care ne-am putut folosi mai bine?* – zice. – *Dã cei bogaț dã cei mândri, sau dã cei sãraci și credincioși?* – ice.

Și cu atãta s-o-nterminat.

(Dupã culegera lui Ovidiu Bîrlea)

Din fabulele lui Esop* Înșelãtoru

On om sãrac și nãputincios sã ruga zeilor cã dã-l vor face sãnãtos, o sutã dã boi va jerfi; iar zeii, vrãnd sã-l încerce, l-au mãmuit dã nãputințã. Da', sculãndu-sã iel, fiincã nu ave boi, o fãcut dîn sãu o sutã dã boi și i-o dus la altar ca sã-i jerfeascã. Da' zeii, vrãnd sã-l pedepseascã, i-i s-or arãtat în vis, zicãndu-i:

– *Du-te pã țãrmu mării, în cutare loc, cã acolo îi afla o mie dã drahme antice.*

Apu iel, deșteptãndu-sã, o mãrs, vesel și în grabã, la locu arãtat sã coate aur, da' în loc d-a afla aur, iel o fost prins dã tãlhari, și vrãnd sã-i înșele și p-aște cu minciuni, fãgãduindu-le cã le-a da o mie dã talanț dã aur dacã-l v-or sclobozi, tãlharii nu l-or crezut, ce l-or dus și l-or vãndut cu o mie dã drahme.

ÎNVĂȚĂTURA: Oamenilor celor înșelãtori, Dumnezo le ieste împotrivã.

Racu și vulpe

Odatã racu, ieșind dîn apã, o început sã pascã iarbã pã mãrjine iazului. O vulpe, umblînd p-acolo dîpã hãranã, dãdusãrã dã rac, și dãloc îl luasãrã în gurã ca sã-l mînînce. Racu, vãzãndu-și perire, sã vãietasãrã:

– *Vai dã mine, ce treabã sã pãtimesc și io și tãț care vreu sã facã ca mine! Io, fiind animal dã apã, am vrut sã pasc ca dobitoacele.*

ÎNVĂȚĂTURA: Așe-s și oamenii care-ș înștimbã felu și nãravu: picã în mai mare nãcazuri și dese uãri sã și potrocesc.

*Esop, Aisopos, (n. 620-560, î.e.n.), fabulist grec, originar din Asia Micã.

Am citit cã...

Pã vremuri, adecate în pruncie me, cãnd nici în sat la noi n-or fost numa doi vãnãtori, la vãnatu mare dã primãvarã trãbuie sã sã adune aproape tãț pușcașii dîn satele vecine, cã numa așe ș-or putut face treaba așe cum sã cuvine. Și, dãuarece p-atunci n-or avut vãnãtorii cãni așe dã buni dã ajutor ca în vremurile noãste, în locu lor fieștecare vãnator îș duce cu iel și cãte-on pruncaș, – la care la noi i-i sã zice „haitãu” – care trãbuieu sã zovãrleascã iepurii și fãțanii cãtã vãnãtorii așezaț în rãnd cam la cãteva zãci dã meteri.

No-amu, unu dîntrã cii doi vãnãtori dîn sat o fost on unti d-a mneu, – pã nume Petre Podaru, – care o datã s-o-ndurat dã mine și m-o dus cu iel dã haitãu. Cu asta mi s-o-mplinit și miie on vis, dãuarece și io, pã cum și hortacii mnei dã multe uãri ne-am gãndit cã ce bine-ar fi sã petrecem o zî întreagã în hotar cu vãnãtorii noști care ne povesteu, pã-ntrecere, întãmplãri dãcãt întãresante și mai întãresante.

Bogãț și dãstul cã, așe cum s-or întãles a noști cu unti, în dimineața aceie tata m-o trezît cu zuuã-n cap, și pã cãnd io m-am și îmbrãcat, untiu, – cu hotracu-o și cu on alt ficioraș, – or fo' înainte cãș cu cai și cociie. Ne-am luat și ne-am dus. Caii și cociie u-am lãsat la on sãlaș, noi iarã ne-am dus pã jos la locu anumit. Acolo amu ierau adunãț o mulțime dã pușcași, s-or vorovit ce s-or vorovit, or bãut cãte-on pãhãrel dã pãlincã, apoi ne-am dãspãrfit și care dã care ș-o acupat locu lui în roatã, așe cum o poruncit șefu vãnãtorilor.

Noi, haitãii, am fost trimiș cãte p-o ari-pã, am zovãrlit fãțanii și iepurii cãtã vãnã-

tori, apu dup-o vreme pușcãturile or fost tã' mai dese. Pãnã la urma urmiie ile doauã aripi s-o apropiet una dã alta în așe mãsurã d-o fo' musai sã ne oprim, ca nu cumva sã sãntãmple ceva bai. D-amu p-atuce s-or adunat și cãțva fãțani și iepuri, apoi i-am mai adunat și pã cii ce or picat în locuri mai primejdioasã, așe cã prada o fo' dãstul dã mândrã, și am vinit ustãniț, dã'cu voie bunã acasã.

Dã tãte aște atunci m-am adus aminte cãnd, înt-o gazetã romãneascã am citit cum cã on vãnãtor dîn Jermaniie o ajuns sã fie pușcat „în fund de un cãine”, mai bine spus dã cãnele lui. Dac-am întãles io bine, treaba asta nãplãcutã așe s-o-ntãmplat cã doi vãnãtori, vrãnd sã sã hodineascã oleacã, ș-or lãsat puștile „încãrcate” pã scauãnu mașinii ș-or mãrs la olea' dã „plimbare”. Apoi, cãnd s-or întors la mașinã, unu dîntrã cãanii lor învãțãț, dã bucuriie, o sãrit pã scauãnu cu puștile, o cãlcat pã cocoșu puștii, apu glonțu tumna-n buca stãngã a gazdii s-o bãgat. Noroc în nãnorocire, bai mare nu s-o-npîmplat...

Nu zic cum cã pãțaniie asta ar fi pre veselã, da' cãnd io u-am citit, meghiș m-o vinit sã rîd, dãuarece, vrãnd-nãvrãnd, mi s-o-mpãrut cã-l cãd cu uãtii mnei pã pușcașu jerman cum a sãrit cu fundu-n sus, – bunãuarã tumna așe ca iepurii cii pușcaț dã iel uã dã vãnãtorii noști pã vremuri – și cã cum s-o vãietat dã durere, – ceie ce dã la sãrmanii iepuri și fãțani io niciodatã n-am auzit...

Vã dorește sãnãtate cãt mai bunã și numa bine:

Ion Podaru
pensionar

Pomu și poama

Dionisos o aflat cum cã pruncu lui, – pã care o vrut sã-l puie dã urmaș, – u-o spurcat p-o muierie dîn vecini, dupã care tatã-so l-o tras la rãspundere:

– *Iești în curat tu cu fapta pã care u-ai fãcut?*

Pruncu i-o rãspuns:

– *Dacã te mniir dã ceie ce-am fãcut, d-aceie o faci, dãuarece tatã-to n-o fost domnitor.*

Rãspunsu pãrintelui o fost:

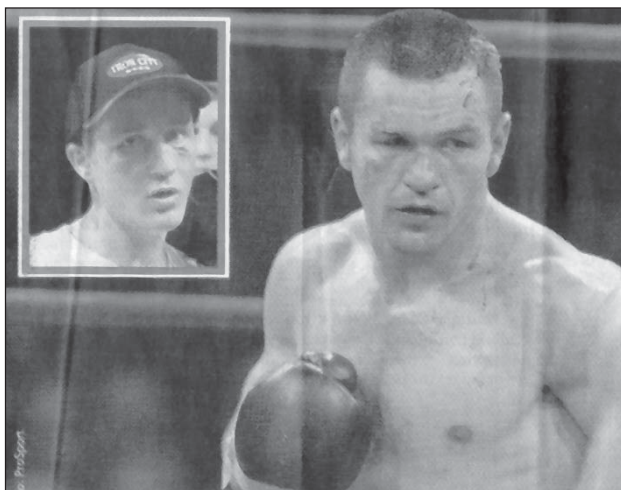
– *Sã știi cã, dacã tu așe te porț, atunci dîn pruncu tãu n-a fi domnitor.*

Box

Doroftei se pregătește pentru unificarea titlurilor WBA și IBF

Pugiliștii **Leonard Doroftei** și **Paul Spadofora** s-au întâlnit săptămâna trecută, la Pittsburgh, pentru a susține o conferință de presă. Întâlnirea dintre cei doi a avut loc chiar pe 10 aprilie, când Leonard împlinea 33 de ani. „M-am dus să văd »dușmanul« ca să-mi fac un cadou”, a glumit cel mai bun boxer român al momentului.

Pe 17 mai, la Pittsburgh, Leonard Doroftei, campionul mondial al categoriei ușoare, versiunea WBA, se va confrunța cu americanul Paul Spadofora, deținătorul centurii IBF. „Dorin este un luptător »ocupat«, cu o abordare directă a luptei, spre deosebire de mine care am un stil mai alunecos. E recunoscut că dă aproximativ 120-130 de pumni în fiecare rundă, dar totul depinde de câți pumni mă nimeresc. Eu, oricum, sunt gata să primesc maximum de lovituri”, l-a lăudat americanul de 27 de ani pe român. „Știu ce am de făcut în ring ca să înving. Sunt pregătit să fug

după Spadofora. Cel care va fi în formă, va câștiga”, a adăugat Doroftei, care va avea

pentru acest meci o primă de 550.000 de dolari, egală cu a adversarului. De vinerea trecută au fost puse în vânzare și biletele pentru partidă, prețul acestora variind între 200 de

dolari, cele mai bune locuri, și 25 de dolari, cele depărtate de ring. **Șt. C.**

Handbal

Challenge Cup, semifinale

Handbalistele din Baia Mare în finală

Selmont Baia Mare-NATA Gdansk (Polonia) 27-18, scor general 46-42. După ce anul trecut Challenge Cup a fost adusă în România de Remin Deva, anul acesta sunt mari șanse ca Cupa să se mute doar puțin spre nordul țării.

Speranțele ardelențelor la calificarea în finală au fost umbrite de rezultatul din meciul tur, când polonezele învinseseră la Gdansk cu 24-19. Sâmbătă tribunele sălii „Lascăr Pană” erau arhipline, ca pe vremurile bune, când Minaur făcea legea în cupele europene. De această dată, singura speranță a băimărenilor și a handbalului românesc s-a legat de Selmont, echipa feminină care în urmă cu doi ani se zbătea la retrogradare. Revanșa în fața celor de la Gdansk n-a început prea bine pentru gazde, care au cedat inițiativa în primele minute ale confruntării, dar și-au revenit rapid. Prima repriză a continuat destul de echilibrat, iar la pauză tabela arăta 12-10. Mult mai motivate în repriză

za secundă, elevele lui Ioan Gherhard au preluat conducerea jocului, ducând scorul la 18-12, chiar diferența de care aveau nevoie pentru a se califica. Din acel moment, jocul a avut un singur curs, tentativele de ripostă ale adversarelor fiind prea palide pentru a mai produce emoții celor peste 3.000 de spectatori. La final, tabela arăta 27-18. De la Selmont s-au remarcat **Magda Kengyel** și **Maria Pop**, experiența lor contând decisiv în balanța calificării. În finala Challenge Cup, Selmont Baia Mare va întâlni Borussia Dortmund, care a trecut de DJK Trier cu scorul general 56-55.

Informație ProSport

Fotbal

Golurile românilor în Europa

Atacantul lui Stuttgart, **Ionel Ganea** a marcat pentru a noua oară în acest sezon din postura rezervei; **Stoica**, **Mihalcea**, **Codrea** și **Ghioane** au înscris și ei; **Pancu** a semnat un contract pe patru ani cu Beşiktaş

ITALIA, Serie B, etapa a 25-a: Adrian Mihalcea a marcat, în minutul 58, pentru Genoa, 2-0 în deplasare cu Napoli. Mihalcea a jucat pe tot parcursul partidei. **Paul Codrea** a deschis scorul pentru US Palermo, 2-0 în deplasare cu Venezia. Codrea a marcat în minutul al 3-lea din penalty și a jucat toate minutele. Colegii săi **Vali Năstase** a fost și el prezent. **Seria A:** Adrian Mutu din AC Parma a jucat pe tot parcursul meciului, pierdut cu scorul de 2-1, cu AS Roma, fără să reușească să marcheze.

SPANIA, Primera Division, etapa a 29-a: Bogdan Mara a intrat pentru Alaves, în minutul

77 al meciului pierdut de echipa sa, 0-1 în deplasare cu Real Madrid.

GERMANIA, 1. Bundesliga, etapa a 28-a: Ionel Ganea a marcat al treilea gol al lui VfB Stuttgart în meciul câștigat acasă de echipa sa, cu 3-0 împotriva lui Bayer Leverkusen. Ganea a intrat în minutul 13, în locul lui Amanatidis, și a ajuns la a noua reușită a sezonului. Românul a pasat decisiv și al doilea gol al șvabilor.

OLANDA, Casino Eredivisie, etapa a 27-a: Bogdan Lobonț și Cristian Chivu au jucat pentru Ajax, care a câștigat cu 3-0 pe terenul lui NAC Breda.

BELGIA, Eerste Klasse, etapa a 28-a: Alin Stoica a marcat pentru FC Bruges, 3-0 acasă cu Westerlo. Stoica a intrat pe teren în minutul 64 și a înscris în minutul 70.

UCRAINA, UPL, etapa a 20-a: Tiberiu Ghioane a marcat, în minutul 10, pentru Dinamo Kiev, 2-0 în deplasare cu Olexandria. Ghioane a jucat pe tot parcursul meciului, Florin Cernat a intrat în minutul 77.

TURCIA, Super Lig, etapa a 27-a: Daniel Pancu a intrat pentru Beşiktaş în minutul 57 al meciului de acasă cu Malatyaspor, câștigat cu 2-1 de

Pancu a semnat pentru Beşiktaş

echipa antrenată de Mircea Lucescu. Beşiktaş este lider, cu 64 de puncte. Pancu a semnat un contract pe patru ani cu Beşiktaş și va avea un salariu anual de 850.000 de dolari. În iulie 2002, Pancu a fost împrumutat de Rapid pentru un an, în schimbul a 400.000 de dolari. Rapid va mai primi 1,7 milioane de dolari.

UNGARIA, NB-I, etapa a 23-a: Valentin Miculescu și Marius Sasu au fost adversari direcți, echipa primului, Bichișciaba, câștigând acasă, cu scorul de 3-1 cu Kispest. Gabriel Vochin și Radu Sabo s-au aflat față în față pe durata partidei dintre Videoton și Zalaegerszeg. Videoton a câștigat cu 2-0. Bogdan Andone și Marius Cheregi au lipsit de la Ferencváros, 2-1 acasă cu MTK. La oaspeți au jucat Daniel Rednic, înlocuit, în minutul 64, de Cătălin Liță și Alin Drăgan, din minutul 6.

Informații provenite din presa românească

Huțupan rămâne între cei mai buni portari din lume

Luminița Huțupan, portarul Naționalei României, s-a calificat cu echipa sa de club, Krim Ljubljana, în finala Ligii Campionilor. După ce campioana Sloveniei învinsese cu 33-28, pe teren propriu, pe Ikașt Bording, la care evoluează o altă româncă, Narcisa Păunică, Krim s-a impus sâmbătă seara

în Danemarca și mai categoric, cu 27-21. Huțupan a avut o prestație excelentă pe tot parcursul meciului. Luminița are posibilitatea să cucerească, în acest sezon, pentru a treia oară consecutiv cel mai prețios trofeu european, după cele câștigate în 2001, tot cu Krim, și în 2002 cu Kometal Skopje.

Ultimele rezultate ale echipelor de fotbal

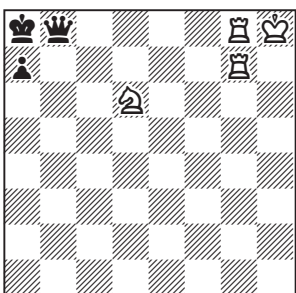
Campionatul NB II.	
Nyírbátor-Giula	5-0
Campionatul NB III.	
Balmazújváros-Leta Mare	1-2
Campionatul județean, Bichiș, div. I.	
Bătania-Micherechi	1-0
Campionatul județean, Bichiș, div. II.	
Nagyszénás-Aletea	1-1
Campionatul județean, Bichiș, div. III.	
Leucușhaz-Gerendás	2-0
Chitighaz-Telekgerendás	2-3
Campionatul județean, Bihor, div. III.	
Kismarja-Săcal	2-2
Bihartorda-Pocei	4-2
Săp-Jaca	2-3

Următoarele meciuri

19 aprilie (sâmbătă)	
Giula-Baktalórántháza	17.00
Békésszentandráș-Bătania	17.00
Kaba-Săcal	16.00
Dombegyház-Leucușhaz	17.00
20 aprilie (duminică)	
Leta Mare-Tuzsér	16.00
Micherechi-Gyomaendrőd	17.00
Aletea-Kunágota	17.00
Jaca-Kismarja	16.00
Pocei-Bărând	16.00
Medgyesegyháza II.-Chitighaz	17.00

ȘAH

Koder Gábor

Mat în două mutări - ah -
(Rezolvare: Cc8)

ROMÂNIA

Luni 21 aprilie

6.00 Jurnal de dimineață 6.30 Bună dimineața, România! 8.15 Teleshopping (R) 9.00 Surprize, surprize... (R) 11.30 Descurcă-te singur! (R) 12.00 Tezaur folcloric (R) 13.00 Jurnalul de prânz 13.30 Spectacolul lumii 14.00 Pro patria 14.55 Jurnal 15.00 Kronika 16.30 Sănătate pentru toți! 16.55 Serial. Dragoste și răzbunare 17.45 Predanii 18.00 Jurnal 19.00 Iartă-mă! 20.00 Serial. Om bogat, om sărac 21.00 Cafeneaua politică 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Profesioniști 23.30 Europa Începuturilor (R) 24.00 Iartă-mă! (R) 1.00 Jurnal (R) 2.00 Serial. Magnum 3.00 Profesioniști (R) 4.00 Cafeneaua politică (R) 5.00 Tezaur folcloric (R).

Marți 22 aprilie

6.00 Jurnalul de dimineață 6.30 Bună dimineața, România! 9.10 Corect! 9.15 Teleshopping 10.00 Iartă-mă! (R) 10.50 LiMuzica (R) 11.20 Serial (R). Dragoste și răzbunare 12.10 Interes general 13.00 Jurnalul de prânz 13.30 Puncte cardinale 14.00 Vector III 14.55 Jurnal 15.00 Kronika 16.00 Serial. Justiție militară 16.50 Serial. Dragoste și răzbunare 17.45 Predanii 18.00 Jurnal 19.00 Film. Iisus din Nazaret 20.55 Seară bună! 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Cu ochii-n 4 23.00 Film. Cruciائی 0.45 Sănătate pentru toți (R) 1.15 Jurnal (R) 2.00 Serial. Magnum 3.05 Puncte cardinale (R) 3.35 Cu ochii-n 4 (R) 4.05 Vector III (R) 4.55 Seară bună! (R)

Miercuri 23 aprilie

6.00 Jurnalul de dimineață 6.30 Bună dimineața, România! 9.10 Corect! 9.15 Teleshopping 10.00 Profesioniști (R) 10.50 Cu ochii-n 4 11.20 Serial (R). Dragoste și răzbunare 12.10 Corect! (R) 12.15 Serial. Pasiuni 13.00 Jurnalul de prânz 13.30 Oameni ca noi 14.00 Bucuriile muzicii 14.55 Jurnal 15.00 Panorama 16.00 Serial. Justiție militară 16.50 Serial. Dragoste și răzbunare 17.45 Predanii 18.00 Jurnal 19.00 Film. Iisus din Nazaret 20.55 Seară bună! 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Nocturna artelor 23.30 Film. Cruciائی 1.15 Jurnal (R) 2.15 Serial. Magnum 3.10 Oameni ca noi (R) 3.35 Descurcă-te singur (R) 4.05 Bucuriile muzicii (R) 4.55 Seară bună! (R).

Joi 24 aprilie

6.00 Jurnalul de dimineață 6.30 Bună dimineața, România! 9.10 Corect! 9.15 Teleshopping 10.00 Nocturna artelor (R) 10.50 Auto-club (R) 11.20 Serial (R). Dragoste și răzbunare 12.10 Corect! (R) 12.15 Serial. Pasiuni 13.00 Jurnalul de prânz 13.30 Pe cont propriu 14.00 Ex Libris 14.55 Jurnal 15.00 Conviuții 15.30 Panorama 15.55 Serial. Justiție militară 16.45 Serial. Dragoste și răzbunare 17.35 Predanii 17.45 Tragerile Joker și Loto 5/40 18.00 Jurnal 19.00 Film. Iisus din Nazaret 21.00 Seară bună! 21.50 Reflecții rutiere 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Retrospectivă 23.00 Film. Viața merge înainte 0.40 Pe cont propriu (R) 1.10 Jurnal 2.10 Serial. Magnum 3.00 Ex Libris (R) 4.00 Interes general 4.50 Reflecții rutiere (R) 5.00 Corect! 5.05 Seară bună (R).

Vineri 25 aprilie

6.00 Jurnalul de dimineață 6.30 Bună dimineața, România! 9.10 Corect! 9.15 Teleshopping 10.00 Teleenciclopedia (R) 10.50 Clubul de comedie (R) 11.20 Serial (R). Dragoste și răzbunare 12.10 Corect! 12.15 Serial. Pasiuni 13.00 Jurnalul de prânz 13.30 Conferința de presă 14.25 Tribuna partidelor parlamentare 14.55 Jurnal 15.00 Conviuții 16.00 Interes general 16.50 România politică 17.10 Lumină din lumină 18.00 Jurnal 19.00 Film. Iisus din Nazaret 20.55 România 1 ... și strada 21.00 Serial. Nelinște la New York 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Omagiu pentru formația Queen 23.40 Film. Ce-nsemni tu pentru mine? 1.15 Jurnal (R) 2.15 Serial. Magnum 3.05 Conferința de presă (R) 4.00 Omagiu pentru formația Quenn (R) 5.05 Interes general (R).

Sâmbătă 26 aprilie

6.00 Ceasul deșteptător 7.00 Desene animate 8.00 Aventuri cu Lilipufi 9.00 Auto Club 9.30 Teleshopping 9.45 Casa mea 10.15 Debut 50 plus 11.00 În nașterea Luminii 11.45 Spectacolul lumii 12.15 Istorie polemică 13.00 Jurnalul de prânz 13.10 Multumesc! 15.00 Ora olimpică 16.00 Fotbal: Rapid–Steaua 18.00 Jurnal 19.00 Surprize, surprize 20.10 România 1 ... și strada 20.20 Surprize, surprize 21.10 România 1 ... și strada 21.20 Surprize, surprize 22.00 Lumină de Paști 22.15 Sărutul Înzirii 22.15 Lumină din lumină 24.00 Taverna 2.00 Jurnal 3.00 Casa mea (R) 3.30 Auto-club (R) 3.55 Debut 50 plus (R) 4.40 Istorie polemică (R) 5.25 Teleshopping.

Duminică 27 aprilie

6.00 Film. Patru de siguranță 7.30 Desene animate 8.00 Desene animate 9.00 Lumină din Lumină 12.00 Împreună de Sfintele Paști (I) 13.00 Jurnalul de prânz 13.10 Eminamente... feminin + Florin 14.30 2M 16.00 Bravo, bravissimo! 17.50 Tragerile loto 6/49 și Noroc 18.00 Jurnal 19.00 Film. George, trântitul junglei 20.50 Clubul de comedie 21.50 Pur și simplu 23.10 Minutul 91 23.40 2M (R) 1.10 Jurnal (R) 2.10 Eminamente... feminin + Florin (R) 3.20 Bravo, bravissimo! (R) 4.55 Clubul de comedie (R).

TVR

Luni 21 aprilie

6.00 Poesis 6.05 Serial (R). Miracole 7.00 Desene animate 7.30 Piersic show (R) 9.30 Cu 2 se face lumină 9.45 Teleshopping 10.00 Știri 10.15 Serial (R). Tineri și îndrăgostiți 11.05 Poesis 11.15 Documentar 11.45 Serial. Locuință pentru doi 12.15 Călătorind prin țară 12.45 Desene animate 14.00 Magazin cultural pentru minorități 15.00 Camera de gardă 15.30 Nu vezi 2 la fel 15.45 Teleshopping 16.00 Știri 16.10 Fețe 16.20 Cu 2 se face lumină 16.45 Serial. Tineri și îndrăgostiți 17.30 În jurul lumii 18.00 Serial. Miracole 19.00 Nu vezi 2 la fel 19.15 Puls 2003 20.00 Ruleta rusească 20.30 Telegiurnal 21.00 E vremea deniilor 21.10 Film. Biblia: Sfântul Pavel 22.40 Cu 2 se face lumină 22.55 Poesis 23.00 Atenție, să cântă! (R) 0.30 În jurul lumii (R) 1.00 Fereastră spre ziua a 8-a (R) 1.30 Serial (R). Locuință pentru doi 2.00 Serial (R). Saint Tropez 3.30 Serial (R). În fața instanței 4.15 TVM Știrile serii 4.55 Ruleta rusească (R) 5.25 Telegiurnal (R).

Marți 22 aprilie

6.00 Poesis 6.05 Serial (R). Miracole 7.00 Desene animate 7.30 Film pentru copii 8.15 Tonomatul DP 2 9.45 Teleshopping 10.00 Știri 10.15 Serial (R). Tineri și îndrăgostiți 11.05 Poesis 11.15 Arta vitraliilor 11.45 Serial. Locuință pentru doi 12.15 Călătorie la pas 12.45 Desene animate 14.00 Magazin cultural pentru minorități 15.00 Tribuna partidelor parlamentare 15.30 Nu vezi 2 la fel 15.45 Teleshopping 16.00 Știri 16.10 Fețe 16.20 E vremea deniilor 16.30 Cu 2 se face lumină 16.45 Serial. Tineri și îndrăgostiți 17.30 În jurul lumii 18.00 Serial. Miracole 19.00 Nu vezi 2 la fel 19.30 eForum 20.00 Ruleta rusească 20.30 Telegiurnal 21.00 E vremea deniilor 21.10 Film. Quo Vadis? 22.40 Teatru. Locomotiva 0.30 În jurul lumii (R) 1.00 Arta vitraliilor (R) 1.30 Serial (R). Locuință pentru doi 2.00 Film (R). Quo Vadis? 3.30 Călătorind prin țară (R) 4.00 Cu 2 se face lumină (R) 4.15 TVM Știrile serii 4.55 Ruleta rusească (R) 5.25 Telegiurnal.

Miercuri 23 aprilie

6.00 Poesis 6.05 Serial (R). Miracole 7.00 Desene animate 7.30 Film pentru copii 8.15 Tonomatul DP 2 9.45 Teleshopping 10.00 Știri 10.15 Serial (R). Tineri și îndrăgostiți 11.05 Poesis 11.15 Documentar 11.45 Serial. Locuință pentru doi 12.15 Eco-magazin 12.45 Desene animate 14.00 Magazin cultural pentru minorități 15.00 Prieon/Automobilist 15.30 Nu vezi 2 la fel 15.45 Teleshopping 16.00 Știri 16.10 Fețe 16.20 E vremea deniilor 16.30 Cu 2 se face lumină 16.45 Serial. Tineri și îndrăgostiți 17.30 Minunățiile Europei 18.00 Serial. Miracole 19.00 Ruleta rusească 19.35 Monitor 20.30 Telegiurnal 21.00 Film. Copland 22.50 Eurofotbal 23.50 Serial. Speranțe și împliniri 0.45 Minunățiile Europei (R) 1.15 Serial (R). Locuință pentru doi 1.45 Film (R). Concurs 3.25 Serial (R). Speranțe și împliniri 4.15 TVM Mesager 5.00 Ruleta rusească (R) 5.30 Telegiurnal (R).

Joi 24 aprilie

6.00 Poesis 6.05 Serial (R). Miracole 7.00 Desene animate 7.30 Film pentru copii 8.15 Tonomatul DP 2 9.45 Teleshopping 10.00 Știri 10.15 Serial (R). Tineri și îndrăgostiți 11.05 Poesis 11.15 Părintele Anania 11.45 Serial. Locuință pentru doi 12.15 Club Aventura 12.45 Desene animate 14.00 Magazin cultural pentru minorități 15.00 Tribuna partidelor parlamentare 15.30 Nu vezi 2 la fel 15.45 Teleshopping 16.00 Știri 16.10 Fețe 16.20 E vremea deniilor 16.30 Cu 2 se face lumină 16.45 Serial. Tineri și îndrăgostiți 17.30 Documentar 18.00 Serial. Miracole 19.00 Nu vezi 2 la fel 19.15 Europa – pur și simplu 20.00 Ruleta rusească 20.30 Telegiurnal 20.55 Fotbal: Lazio Roma–FC. Porto 23.00 Film. Quo Vadis? 0.30 Docuementar (R) 1.30 Serial (R). Locuință pentru doi 2.00 Film (R). Quo Vadis? 3.30 Club Aventura (R) 4.00 Cu 2 se face lumină (R) 4.15 TVM Știrile serii 4.55 Ruleta rusească (R) 5.25 Telegiurnal (R).

Vineri 25 aprilie

6.00 Poesis 6.05 Serial (R). Miracole 7.00 Desene animate 7.30 Film pentru copii 8.15 Tonomatul DP 2 9.45 Teleshopping 10.00 Știri 10.15 Serial (R). Tineri și îndrăgostiți 11.05 Poesis 11.15 Documentar 11.45 Serial. Locuință pentru doi 12.15 Club Art 12.45 Desene animate 14.00 Magazin cultural pentru minorități 15.00 Serial. Andromeda 15.45 Teleshopping 16.00 Știri 16.10 Fețe 16.20 E vremea deniilor 16.30 Cu 2 se face lumină 16.45 Serial. Tineri și îndrăgostiți 17.30 Documentar 18.00 Serial. Miracole 19.00 Quo Vadis? 22.40 Piersic show 0.40 Poesis 0.45 Serial (R). Andromeda 1.30 Serial (R). Locuință pentru doi 2.00 Film (R). Quo Vadis? 3.25 Serial (R). Central Park West 4.15 TVM Știrile serii 4.55 Ruleta rusească (R) 5.25 Telegiurnal (R).

Sâmbătă 26 aprilie

6.00 Serial (R) Miracole 7.00 Desene animate 7.30 Film pentru copii 8.15 Cu 2 se face lumină 8.30 Tradiții 9.00 Documentar 9.30 Program pentru copii 9.50 Lumea lui Chiț-Chiț 10.35 Desene animate 11.00 Arca lui Noe 11.30 Răscruci 12.00 Știri 12.15 Documentar 13.10 Serial. Tineri și îndrăgostiți 14.00 Călător în Orient 14.30 Atenție, se cântă! 16.00 știri 16.10 Cu 2 se face lumină 16.30 Serial. Nightman 18.00 Serial. Miracole 19.00 Sfintele Paști în Europa 29.00 Serial. Farmece 20.30 Telegiurnal 20.45 În așteptarea luminii celei mari 21.00 Film. Maria, mama lui Iisus 22.35 Priesces 22.45 Veniți de luai lumină! 24.00 Film (R). Maria, mama lui Iisus 1.30 Sfintele Paști în Europa (R) 2.00 Serial (R). Nightman 3.30 Tradiții (R) 4.00 Documentar (R) 4.30 Documentar (R) 4.55 Răscruci (R) 5.25 Telegiurnal (R) 5.40 Cu 2 se face lumină (R).

Duminică 27 aprilie

6.00 Serial (R). Miracole 6.55 Teleshopping 7.10 Cristos a înviat! 7.30 Ferma 8.30 Paști în Țara Lăpușului 9.15 Program pentru copii 9.40 Prietenii lui Piticot 10.35 Desene animate 11.00 Serial. Mărul lui Newton 11.30 Dacă iubire nu e... 13.10 Serial. Tineri și îndrăgostiți 14.00 Călător în Orient 14.30 Floarea din Grădina 16.00 Știri 16.10 Cu 2 se face lumină 16.30 Serial. Saint Tropez 18.00 Serial. Miracole 19.00 Sfintele Paști în Europa 19.30 Serial. În fața instanței 20.30 Telegiurnal 20.45 Atlas 21.15 Film. Dragoste reînscută 23.00 Serial. Dosare clasate 24.00 Televiziunea, dragostea mea! 1.30 Sfintele Paști în Europa (R) 2.00 Film (R). Dragoste reînscută 3.40 Paști în Țara Lăpușului (R) 4.25 TVM Știrile serii 4.50 Cristos a înviat! (R) 5.20 Telegiurnal (R) 5.35 Cu 2 se face lumină (R).

ÎN LIMBA MATERNĂ

emisiune radiofonică în limba română

21 APRILIE, LUNI (redactor: Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00: Montaj de muzică populară 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere.

22 APRILIE, MARȚI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.40: Evenimente calendaristice 10.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.10: „Istoria poporului român” de Neagu Djuvara 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

23 APRILIE, MIERCURI (redactor: Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.53: Avangarda „Ecranul Nostru” 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

24 APRILIE, JOI (redactor: Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.20: Nota săptămânii de Edda Illyés 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.45: O șansă istorică: Uniunea Europeană (serial de dr. Alexandru Ardelean) 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

25 APRILIE, VINERI (redactor: Eva Iova)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.50: Revista presei „Foia românească” 11.55: Avangarda „Ecranul Nostru” 11.00: Magazinul „De la 14 la 18 – liceeni” 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

26 APRILIE, SÂMBĂTĂ (redactor: Iulia Kaupert)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 15.00: Party Time – magazin de muzică ușoară 15.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 15.58: Încheiere.

27 APRILIE, DUMINICĂ (redactor: Petru Cîmpian)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40–15.50: Emisiune de Paști 15.55: Încheiere.

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relații din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, în afară de frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

23 aprilie 2003 (mtv ora 14.20)

Reluare: 26 aprilie 2003 (m2 ora 11.10)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Săptămâna viitoare, programul în limba română se va prezenta cu o ediție specială, dedicată Paștilor. Cu această ocazie veți putea vedea și asculta mesajul de praznic al PS Sofronie, episcop de Giula și un program înregistrat la Adunarea Oastei Domnului din Micherechi. De asemenea, cu ocazia sărbătorii de Înviere a lui Iisus Hristos, se va lansa și serialul prezentării parohiilor ortodoxe române din Ungaria. În prima parte vom face o vizită la Cenadul Unguresc.

Realizator: Ștefan Crăsta

PROGRAMUL TVR TIMIȘOARA

Interval orar 17.00-19.00, pe frecvența TVR2

Luni, 21 aprilie 2003

16.30–16.45 Zona IT 16.45–17.30 Teleaudiența 17.30–18.00 Știri regionale 18.00–18.35 Preluare de pe Jurnal Canal România 1 18.35–19.00 EVAntai.

Marți, 22 aprilie 2003

16.30–17.30 Spații subiective 17.30–18.00 Știri regionale 18.00–18.35 Preluare de pe Jurnal Canal România 1 18.35–19.00 Banatica (emisiune în limba germană).

Miercuri, 23 aprilie 2003

16.30–17.00 Rural XXI 17.00–17.30 Meleaguri de cântec 17.30–18.00 Știri regionale 18.00–18.35 Preluare Jurnal de pe Canalul România 1 18.35–19.00 Banatica (emisiune în limba maghiară).

Joi, 24 aprilie 2003

16.30–17.00 Seară de operă: Othello, actul I 17.00–17.30 Lege pentru toți 17.30–18.00 Știri regionale 18.00–18.35 Preluare de pe Jurnal Canalul România 1 18.35–19.00 Banatica (emisiune în limba sârbă).

Vineri, 25 aprilie 2003

16.30–17.00 Seară de operă: Othello, actul II 17.00–17.30 Pe fază 17.30–18.00 Știri regionale 18.00–18.35 Preluare Jurnal Canalul România 1 18.35–19.00 Magazinul copiilor.

Sâmbătă, 26 aprilie 2003

16.30–17.30 Seară de operă: Othello, actul III–IV 17.30–18.00 Știri 7 × 7 18.00–18.35 Jurnal de pe Canalul România 1 18.35–19.00 Cîntecul de acasă.

Duminică, 27 aprilie 2003

16.30–17.30 Emisiune specială de Paște 17.30–18.00 Locuri cu povești 18.00–18.35 Preluare Jurnal de pe Canalul România 1 18.35–19.00 Musica Viva.

Sponsorul nostru

Emisiunea în limba română

24 de ore din 24 pe 756 kHz

Internet: www.rri.ro
e-mail: ro@rri.ro
Tel./fax: 00401-3142118

FM 92,1 MHz STEREO RADIO VOCEA EVANGHELIEI ORADEA

3700 Oradea Str. Cuza Vodă nr. 85.
Tel. 59-430552, Fax: 59-427372
E-mail: inbox@rve.net
– muzică – știri locale și BBC – emisiuni pentru orice vârstă
Ascultați RVE non stop și pe Internet la:
<http://www.rve.net>
TRANS WORLD RADIO – ROMÂNIA
(Radio Vocea Evangheliei pentru Europa)
AM 1548 KHz zilnic, ora 21.15–21.45

SW 31 și 49 m – vineri: 18.30–18.45 – sâmbătă: 18.00–18.45 – duminică: 18.30–18.45

Cu ce vom intra noi în Uniunea Europeană?

La referendumul din 12 aprilie, Ungaria a spus un „da” istoric, exprimându-și dorința de aderare la Uniunea Europeană. Și până acum, dar poate de acum încolo și mai mult, vom medita asupra întrebării: care sunt valorile noastre, ale românilor din Ungaria, cu care vom contribui la îmbogățirea, la diversitatea culturală, a unei Europe unite, din care în scurt timp va face parte și Ungaria, inclusiv naționalitatea noastră. De ani în șir încercăm să ne creăm o imagine reprezentativă, o imagine proprie, cu toate trăsăturile specifice moștenite din moși-strămoși.

Până nu demult, ne-a preocupat numai faptul cum suntem priviți de concetățenii noștri, să fim acceptați de populația majoritară. După anii '90, prin legăturile româno-române, ne-am străduit să ne prezentăm valorile, trăsăturile specifice și înspre țara-mamă, România, care – din motive istorice binecunoscute – era legată de românii din jurul granițelor doar prin niște fire foarte slabe. Din păcate, nu putem declara încă nici acum că valorile lingvistice, religioase sau culturale ale românilor din Ungaria ar fi binecunoscute în cele două țări, de care ne legăm, iar viitorul ne va da o sarcină și mai grea: dacă nu vrem să ne cufundăm în anonimat și indiferență, ci vrem să transmitem și să păstrăm tezaurul moștenit, avem datoria să ne îngrijim de el făcându-l cunoscut lumii întregi.

Românii din Ungaria nu vor mai fi o minoritate etnică dacă își vor abandona limba, dacă își vor nega originea, își vor uita poveștile, dansurile, cântecele. Dacă din lene sau indiferență vom lăsa să fim ca ceilalți, să nu mai diferim de concetățenii noștri, așa cum a fost până acum, Europa va fi mult mai săracă, iar pe lumea cealaltă strămoșii noștri se vor rușina de noi. Nu este o sarcină ușoară, dar este o povară binecuvântată, o datorie morală față de tot neamul. Noi cu aceasta vom face un bine și vom îmbogăți Europa unită.

E. Iova

FOAIA
românească
18 APRILIE 2003
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Edda Illyés, Rita Păcșas. Tehnoredactare computerizată: Kovács Sándor. Editura și redacția: 5700 Giula, str. Dózsa Gy. nr. 8., Pf. 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@matavnet.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Giula, str. Dózsa Gy. nr. 8. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Békéscsaba, Luther u. 5/B Director: Garai György. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele în anul 2003: 3 luni 780 forinți; 6 luni 1560 forinți; 1 an 3120 forinți. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért” Közalapítvány biztosítja. Apariția săptămânalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”.